

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wieczornym, — w niedzielę i święta tylko wydanie poranne. — W dni poświętne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Stanisław Bernat, wiadomości potocznych Antoni Konieczny, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda.

Nr. 332

Poznań, sobota dnia 20 lipca 1929

Rok XXIV

Niebezpieczna gra Cztery dywizje sowieckie na Dalekim Wschodzie

Wczoraj podaliśmy streszczenie obrad parlamentu francuskiego na temat Nadrenji i bezpieczeństwa. Obrady te wyjaśniły wiele i pozwalają zorientować się w kształtowaniu się położenia międzynarodowego w najbliższej przyszłości.

Odpowiadając na interpelację socjalisty Bluma, p. Briand świadomie trzymał się określeń ogólnikowych i unikał starannie dawania konkretnych zobowiązań. Rezerwa ta jest zrozumiała w przededniu konferencji politycznej, która zapowiada się szczególnie ciężko, zważywszy, że już teraz Francja i Anglja nie mogą się porozumieć w sprawie miejsca narad, co może opóźnić nawet ich zwołanie.

Mimo to, można już dziś powiedzieć z zupełną pewnością, że rząd francuski zdecydowany jest opróżnić Nadrenję. P. Briand przyznał, że robione są już techniczne studia nad przeprowadzeniem ewakuacji. Nieporozumienie między p. Blumem i p. Briandem dotyczy tylko jej tempa. Lewica francuska chciałaby ewakuację przeprowadzić natychmiast, p. Briand przestrzegł przed nieobmyślonymi gestami, mówi o warunkach, wyjaśnia, że nie wystarczy dla uznania, iż plan Younga wszedł w życie, przyjęcie go przez konferencję polityczną. Potrzebna jest przed tem ratyfikacja planu przez wszystkie państwa zainteresowane, uchwalenie przez Reichstag odpowiednich ustaw, przyczem Francja jest zainteresowana jeszcze w możliwości zmobilizowania części zobowiązań niemieckich. Odnosi się jednak wrażenie, że te warunki i zastrzeżenia są w ręku p. Brianda jedynie materiałem, potrzebnym dla przetargów międzynarodowych, ale, że rzecz sama jest już postanowiona.

Należy się więc z naszej strony duża wdzięczność posłowi Fabryemu, który w obliczu tej ewentualności, zmieniającej zasadniczo układ sił w Europie, poruszył sprawę bezpieczeństwa Polski. Było to oddawna pierwsze, jasne i śmiałe wystąpienie publiczne w obronie Polski, której nazwisko trudno w ostatnich czasach zauważyć w oficjalnych enuncjacjach paryskich.

Posel Fabry zapytywał, jak się zachowa Francja w razie zaatakowania Polski przez Niemcy, czy przyszłe pokolenia francuskie rozumieją, że bezpieczeństwo nad Renem uwarunkowane jest bezpieczeństwem nad Wisłą, i czy wobec ciągłych ataków niemieckich na polską granicę nie należałoby przed opuszczeniem Renu otrzymać od Niemiec zobowiązania wyrzeczenia się myśli o zmianach terytorjalnych na wschodzie. P. Briand odpowiedział na to, że Niemcy zobowiązali się już w Locarno nie uciekać się do siły dla realizowania swoich planów.

Czy oświadczenie to ma znaczyć, że Niemcy zrobiły już dla Polski wszystko, co zrobić mogły, i że niczego więcej od nich żądać nie można? Polska jest innego zdania. Żądał niegdyś więcej w Paryżu minister Zaleski. Polska domaga się od Niemiec tylko takiego samego zobowiązania, jakie Niemcy dały Francji w Locarno, to znaczy uznania

London, 20. 7. (AW.). Donoszą tu ze źródeł japońskich, że w obecnej chwili bolszewicy rozporządzają czterema dobrze uzbrojonymi i wyekwipowanymi dywizjami w Władywostoku Błagowieszczeńsku i Czycie. Chińczycy natomiast zgromadzili w północnej Mandżurji około 260 tysięcy żołnierzy.

Utrzymują jednak, że bolszewicy mogą zmobilizować o wiele poważniejsze siły, zagrażając Mandżurji. Dlatego też przypuszczają, że Chiny będą się starały zlikwidować zatarg polubownie. Według wiadomości, pochodzących ze źródeł chińskich, most graniczny na rzece Ussuri został wysadzony przez wojska sowieckie.

Według wiadomości, jakie nadchodzą z Szanghaju, Chiny są pewne, że większość państw w konflikcie o wschodnio-chińską kolej żelazną stanie po stronie Chin.

Warszawa, 20. 7. (AW.). Donoszą tu z Szanghaju, iż wojska sowieckie przekroczyły rzekę Amur. W Charbi-

Pośrednictwo pokojowe Ameryki

Pekin, 20. 7. (AW.). Posel amerykański zwrócił się późną nocą do ministra spraw zagranicznych Chin Fanga, komunikując, iż jest upoważniony do rozpoczęcia rokowań w sprawie pośrednictwa Ameryki w zatargu chińsko-sowieckim.

Berlin, 20. 7. (PAT.). Biuro Wolfa donosi z New Yorku, że, według informacji prasy tamtejszej, waszyngtońskie koła polityczne śledzą z wrastającym niepokojem rozwój wypadków na dalekim wschodzie. „Herald Tribune” podkreśla obawy, wyrażone przez sen. Boraha, co do możliwości wybuchu konfliktu zbrojnego. Przedstawiciel chińskiego ministerstwa kolei w Nowym Yorku oświadczył, że rokowania o 600 milionową pożyczkę amerykańską na rozbudowę kolei chińskich zostały narazie odroczone. Cała prasa z „World'em” na czele kładzie nacisk na konieczność zastosowania wszystkich możliwych kroków, celem pokojowego zażegnania konfliktu.

Wiedeń, 20. 7. (PAT.). Według doniesień dzienników z Nowego Jorku posel St. Zjedn. w Chinach Murray otrzymał z Białego Domu polece-

sprawy granicznej za zatwioną raz na zawsze.

Niemcy zobowiązały się w Locarno nie uciekać się do siły. Ale co to znaczy? Pod względem prawnym zobowiązanie to jest ujęte nie w formę artykułu prawnego, lecz umieszczone w mglistym i dwuznacznym zdaniu we wstępie do konwencji arbitrażowej polsko-niemieckiej, podpisanej w Locarno.

Istnieje jeszcze pakt Kellogga, w którym narody zobowiązały się nie używać wojny, jako narzędzia polityki narodowej. Lecz przez to potępiona jest tylko wojna agresywna. Wystarczy, by napastnik postarał się o pozory niewinności dla zupełnego rozgrzeszenia.

Wiemy zresztą jak trudno ustalić napastnika. Niemcy twierdzą przecież uparcie, wbrew traktatowi wersalskiemu, że nie wywołały wojny światowej. Jak n. p. ustalić kto jest napastnikiem w obecnej wojnie chińsko-sowieckiej? Kto naruszył traktaty, czy Chiny, wyrzucając urzędników sowieckich czy Sowiety, których urzędnicy uprawiali agitację antypaństwową?

nie ogłoszono stan oblężenia. Rzeczoznawcy oceniają siłę wojsk chińskich na 5 dywizji.

Sowiety nie wypowiedzą wojny przed naruszeniem ich terytorjum

Berlin, 20. 7. (PAT.). Vossische Ztg. donosi z Moskwy, że szef komisariatu spraw komunikacyjnych członek Politbiura Budziatag udzielił wywiadu kilku dziennikarzom zagranicznym, którym oświadczył, że rząd sowiecki nie wypowiedzi wojny Chinom, dopóki wojska chińskie nie naruszą terytorjum sowieckiego. Zarządzenia ochronne wydane zostały wskutek wiadomości, jakie rząd sowiecki otrzymał o przygotowaniach ze strony białogwardystów i emigrantów mandżurskich do napadu na terytorjum Rosji. W najgorszym wypadku Rosja musiałaby się zgodzić na stratę kilkuset milionów inwestowanych w koleje wschodniej, oraz około 20 milionów rubli dochodu rocznego z tej kolei.

nie pilnego śledzenia wypadków na granicy chińsko-sowieckiej. Posel amerykański otrzymał ponadto polecenie pozostania na stanowisku, oraz nie rozpoczynania ulopu do czasu całkowitego wyjaśnienia sytuacji. Poza tem poselstwo amerykańskie otrzymało cały szereg tajnych instrukcji.

Niemcy zastępują interesy Sowietów i Chin

Berlin, 20. 7. (PAT.). Według doniesień prasy, rząd Rzeszy załatwił przychylnie prośbę Rosji sowieckiej i Chin o objęcie zastępstwa interesów rosyjskich i chińskich w obu krajach na czas zerwania między nimi stosunków dyplomatycznych. „Deutsche Allgemeine Ztg.” informuje, że Wilhelmstrasse, notyfikowała tę uchwałę rządowi Rzeszy przedstawicielom dyplomatycznym Rosji i Chin w Berlinie. Decyzja rządu niemieckiego zakomunikowana została równocześnie z odnośnymi instrukcjami telegraficznymi przedstawicielom dyplomatycznym Niemiec w Moskwie i Nankinie. Wiadomości powyższe potwierdza Biuro Wolffa.

Zresztą jaką wartość ma pakt Kellogga, skoro Chiny i Rosja, choć do niego przystąpiły, ani przez chwilę nie myślały o jego szczytnych zadaniach, ale postąpiły tak, jak im nakazywał interes. O pakcie Kellogga przypomniały sobie tylko państwa trzecie.

Streśćmy się. Nie chodzi wcale o to, by Niemcy wyrzekły się na papierze używania siły. Jest to zobowiązanie w praktyce bez wartości. Chodzi o to by wyrzekły się i to istotnie, wogóle myśli o zmianie granic. Leży to w interesie nie tylko Polski, ale pokoju powszechnego, który inaczej ustalony nie będzie. Polska, bez względu na położenie międzynarodowe, Ligę Narodów, Stany Zjednoczone Europy i t. d. będzie w dalszym razie umiała odpowiedzieć na prowokację. Ale odpowiedzialność za ewentualny rozlew krwi i pożogę, która ogarnie siłą rzeczy cały kontynent, podzieli z Niemcami ci nasi przyjaciele, którzy umywają ręce i nie widzą rzeczywistości. Gra, jaką zamierza się prowadzić na zachodzie, jest bardzo niebezpieczna.

Bez zmiany

Na konserwatystów rządowych wala się obecnie ciosy, jeden za drugim. Prządowy, konserwatywny „Dzień Polski”, w notatee p. n. „Dziwne nieporozumienie”, ogłasza komunikat urzędowy o naradzie w sprawie zebrania danych statystycznych o zbiorach zbożowych w roku bieżącym. Narada odbyła się w gabinecie naczelnika wydziału aprowizacyjnego ministerstwa spraw wewnętrznych. Ten urząd zajmie się też zebraniem danych statystycznych.

„Dzień Polski” w komentarzu do komunikatu oficjalnego oświadcza, że „nie rozumie” jego treści. Uważa, słusznie zresztą, że sprawa zbiorów należy nie do ministerstwa spraw wewnętrznych, ale do ministerstwa rolnictwa. Organ ultramajowy pozwala sobie przytem na aluzję pod adresem Prezydenta Rzeczypospolitej, pisze bowiem: „Czyż tak ma wyglądać realizacja słów, wypowiedzianych na zamku w dn. 10 b. m.?”

Rzeczowo wzięwszy, niepokój konserwatystów jest zrozumiały. Boją się oni, że p. Szwalbe, radykał i etatysta, naczelnik wydziału aprowizacyjnego w ministerstwie spraw wewnętrznych, w dalszym ciągu pełnić będzie funkcje faktycznego ministra rolnictwa. Min. Niezabytowski nie umiał obronić swoich kompetencji. Cała polityka rolna w ostatnich czasach wychodziła od p. Szwalbego. On był organizatorem sławnych rezerw zbożowych, które stworzył na podstawie zebranych przez siebie danych statystycznych, nie odpowiadających zgola rzeczywistości. Rezerwy zbożowe nie tylko naraziły na straty skarb państwa, ale przyczyniły się do obniżenia cen zboża i do ogólnego kryzysu w rolnictwie.

Sądono, że po tem doświadczeniu nastąpi zwrot w polityce rolnej. Tak zapewniali konserwatyści rządowi. Takie zobowiązania składał też p. Niezabytowski, który tłumaczył, że rząd p. Świtalskiego, to nie jest już rząd p. Bartla który wszystkim jest teraz winien, choć p. Niezabytowski przez cały czas trwania rządów Bartla w nich zasiadał. Tymczasem odszedł o Bartel, przyszedł p. Świtalski, lecz został p. Szwalbe, który dalej swoje robi. Już zbiera dane statystyczne, myśląc o nowych rezerwach zbożowych.

Jednocześnie w „Kurjerze Porannym”, który ma stokroć większy głos w obozie majowym, niż „Dzień Polski”, ukazał się namiętany artykuł pod wyraźnym nagłówkiem: „Rezerwy zbożowe sparaliżowały spekulację, czem dowiodły, że są potrzebne powinny być utrzymane na przyszłość”.

Może teraz „Dzień Polski” „rozumie”. Dla nas akcja o Szwalbego nie jest ani „dziwna”, ani nie jest „nieporozumieniem”. Jest to dalsze realizowanie programu radykalnego, który zwyciężył w maju 1926 r. dzięki poparciu konserwatystów, ustawicznie, aż do śmiechności, zwodzonych głosłowniami obietnicami.

Dziennikarze czeskosłowaccy nad polskim morzem

Gdynia 20. 7. (PAT). Wczoraj wycieczka dziennikarzy czeskosłowackich, którym towarzyszyli naczelnik wydziału prasowego i propagandy p. Chranowski, radca Wojtkowski oraz red. Bazylewski, zwiedziła Gdańsk oraz Hel. Podczas śniadania, którym podejmowała wycieczkę polska delegacja do rady portu w Gdańsku, wygłosił przemówienie delegat polski do rady portu inż. Zarzycki, toastem za pomysłność i rozwój Rzeczypospolitej czeskosłowackiej i pogłębienie przyjaźni narodu polskiego i czeskosłowackiego. Odpowiedział mu na to przemówieniem red. Pichl. Droga powrotną z Helu do Gdyni czeskosłowaccy dziennikarze odbyli na torpedowcu wojennej floty polskiej.

Jak nie lubią Poznania

Stanowisko prasy polskiej wobec Poznania łatwo zaobserwować z okazji artykułów, jakie się ukazują o Powszechnej Wystawie Krajowej. O ile pisma narodowe i umiarkowane wyrażają się o Poznaniu entuzjastycznie, to prasa lewicowa i „sanacyjna” nie ukrywa, że Poznań nie lubi. Notowali niedawno wręcz niesamowite napaści na ludność poznańską ze strony radykalno-„sanacyjnego” „Kurjera Wileńskiego”, organu p. Bartla. Tymczasem drugi organ „sanacyjny” w Wilnie monarchistyczne „Słowo”, które z „Kurjerem Wileńskim” toczy boje, zajmuje identyczne stanowisko. W piśmie tem, redagowanym przez posła Mackiewicza z B. B., ukazał się artykuł p. n. „Poznań a jego goście”.

Po wstępie, poświęconym Wystawie, o której autor wyraża się z uznaniem, rozpoczyna się długa litanja śmiesznych pretensyj, zarzutów i napaści:

„O ile o Wystawie samej, chcąc być bezstronnym sprawozdawcą, pisać należy z zapałem i uznaniem, o tyle o Poznaniu, jako mieście i jego mieszkańcach pisząc, na zapał ten zdobyć się trudno. Jest może zasadnicza różnica w pojęciach na t. zw. gościnność u nas i tam.

„Określają tę różnicę dwa przysłowia: jedno staropolskie, drugie z czasów wojny ostatniej. Gdy kwintesencja naszego w Wilnie stosunku do gościa jest znana: „Gość w dom — Bóg w dom”, tam w Poznaniu to samo powiedzenie przybiera formę: „Gość w dom — masło do kredensu”.

Poczem „sanator” z Wilna występuje z takimi insynuacjami:

„Jest więc przedewszystkiem jeden niezmiernie przykry rys w stosunku gospodarzy do przyjezdnych, jest nim ta dająca się doskonale wyczuć, rezerwa Poznańczyka wobec turysty. Czy się ma do czynienia z inteligentnym właścicielem mieszkania, w którym człowiek kwateruje, czy się zetknąć wypadnie przelotnie z sferem taksówki, czy też kelnerem w restauracji, albo nawet gadatliwym, na całym świecie dryndziarzem, zawsze ma się wrażenie że ci wszyscy ludzie o jednym tylko myślu t. j. o tem na ile cie oceni można ile można od ciebie zarobić.

„Zrobiliśmy wielką rzecz, stworzyliśmy imponującą Wystawę całej Polski — teraz płacicie i jeszcze raz płacicie. Nic za darmo. Interes przedewszystkiem interes, na nie-

madre sentymenty nie mamy czasu, ani ochoty.

„I przyznać trzeba że te niesympatyczne nastroje poznańskiego ogółu nie znajdują znikąd utemperowania, powstrzymania, czy też choćby złagodzenia, to co nas (!) Wilnian tak w Poznaniu razi, tak opacznie się wydaje jest przez pewne tamtejsze czynniki oficjalne całkowicie rozgrzeszone. Cwiczej, czynniki te swoimi posunięciami tyle zawodów na temat gościnności i bezinteresowności Poznania, wobec sprawy propagandy polskiej przynoszą, że to wszystko razem wzięte rozczarowanie przyjezdnym daje i, w konsekwencji sprawia, że ten już tylko na wszystkie strony się ogląda i o jednym myśli: jak kieszeń swą od pogromu wyratować, jak choć trochę grosza nie wydać i z sobą wywieźć”.

Jest to świadoma zachęta, oparta na fałszu, by nikt do Poznania nie jeździł na Wystawę. Następują pretensje o wydatki, związane z pobytem w Poznaniu. Widać z tego, że pp. „sanatorzy” chcieliby w Poznaniu za darmo mieszkać, za darmo żyć i za darmo bawić się na Wystawie... Korespondent „Słowa” ma nawet pretensje, że trzeba płacić za bilet tramwajowy. Wiadomo, że p. „sanator” dobrze się w Polsce powodzi i że odzwyczajają się powoli od płacenia, no ale Poznań funduszami dyspozycyjnymi nie rozporządza. Artykuł kończy się w ten sposób:

„I tak na każdym kroku trzeba płacić”. Człowiek kichnie i płaci, palcem kiwnie — płaci. Co krok jakaś pamiętka na cel społeczny naturalnie poznański, poznański i tak bez końca.

„Polska cała na Wystawę Powszechną się składała. Polska cała ma bezrobocie. Czy myślicie państwo, że innymi rękami Wystawa została wzniesiona, jak tylko wyłącznie niemal poznańskimi?”

„Polska cała duże pieniądze w Wystawę włożyła, kto przy Wystawie zajęcie znajduje? Tylko Poznańczyk.

„Instytucja, którą do P. W. K. dokłada, jest rząd, specjalnie Min. Komunikacji. Jeżeli przy normalnych taryfach ruch pasażerski kolejom się nie opłaca, albo opłaca w małym stopniu, to przy 50 proc. zniżkach na bilety do Poznania kolej dokłada.

„Niechże z tych wszystkich okoliczności Poznań wyciąga wnioski obywatelskie, a nie... wyrobnicze”.

Nikt nie przeczy ponacju Wystawy przez całe społeczeństwo i przez

Oszczędnie,
wygodnie

NA OPONACH
DĘTKACH

MARKI
«PEPEGE»

rząd jako największego wystawcę, jednak inicjatywa wyszła z Poznania, największy wysiłek dał Poznań i on też główne poniósł ryzyko. A czy p. „sanatorowi” z Wilna wiadomo, że Wystawa jest przeważnie dziełem ludzi, wyrzuconych po maju z administracji i wojska pod pozorem — nieudolności?

Nad tem wszystkim korespondent z Wilna się nie zastanawiał. Nie mógł jednak ukryć niechęci instynktownej, patologicznej do Poznania. Niechęć takiej, jaka zowią też Niemcy, Żydzi itd. Charakteryzuje ona cały obóz majowy. Ma on pretensje do Poznania, że w czasie wojny nie zrezygnował z chęci oddzielenia polskich zachodnich ziem od Niemiec, że nie stanął w rządzie sojuszników Wilhelma II, jak to uczynili inni, że nie poparł polityki N. K. N., że następnie nie uznał wielkości „sanacyjnych”, wystąpił przeciw rządowi Moraczewskiego, przeciw programowi federacyjnemu, przeciw zamachowi majowemu i jego skutkom. Nie podoba się im Poznań, bo jest tu europejski, a nie wschodni ład, niema Żydów, nie śpiewa się „Pierwszej Brygady” i nikt nie rozkoszuje się mowami Piłsudskiego. Wobec tego zasługi Poznania wobec państwa, jego ofiarność, jego

patryotyzm nic nie znaczą. „Słowo” wileńskie odmawia Poznaniowi nawet uczuć „obywatelskich”. Do tego już doszło.

Z Meksyku

List delegata papieskiego do episkopatu

W liście do meksykańskiego episkopatu delegat apostolski ks. arcybiskup Ruiz y Flores pisze m. in.:

„Zapewniliśmy rząd, że wszystkimi środkami, zarówno moralnymi jak i materialnymi, będziemy współpracować nad polepszeniem położenia w kraju. — Wobec tego wzywamy kapłanów i świeżkich, by ściśle i z całym posłuszeństwem zastosowali się do instrukcji, które w tym celu będą wydane przez episkopat”.

Instrukcje te mają się odnosić do organizowania akcji katolickiej.

Powrót 4.000 księży meksykańskich

W ciągu ostatnich dni powróciło do kraju ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Guatemali, Nicaragui, Kuby i innych wysp archipelagu Antylskiego cztery tysiące księży meksykańskich.

Teatr Świetlny „Słońce”
Od soboty, dnia 20 lipca r. b. codziennie

GRA O KOBIETĘ

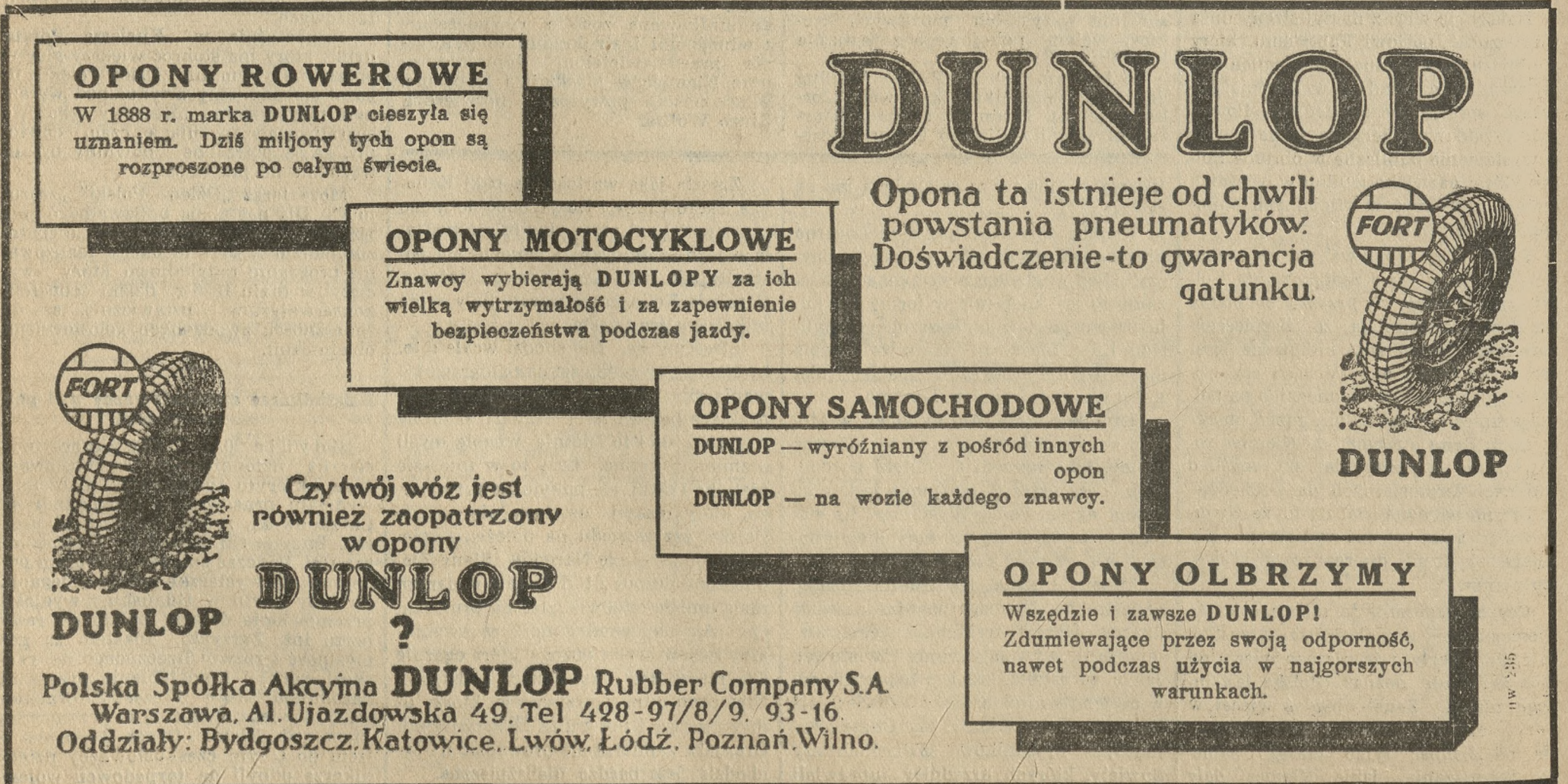
piękny dramat erotyczny
W rolach głównych: DOLORES DEL RIO, Don Alvarado, Ben Bard.

Początek seansów 5, 7, 9.
Przedsprzedaż biletów od 12-2 w poł. przy kasach teatru oraz od godz. 2-7 na terenach PWK. w Pawilonie Obsługi Publiczności.

Pw 3723-29,185

DUNLOP

Opona ta istnieje od chwili powstania pneumatyków. Doświadczenie-to gwarancja gatunku.

OPONY ROWEROWE
W 1888 r. marka DUNLOP cieszyła się uznaniem. Dziś miliony tych opon są rozproszone po całym świecie.

OPONY MOTOCYKLOWE
Znawcy wybierają DUNLOPY za ich wielką wytrzymałość i za zapewnienie bezpieczeństwa podczas jazdy.

OPONY SAMOCHODOWE
DUNLOP — wyróżniany z pośród innych opon
DUNLOP — na wozie każdego znawcy.

OPONY OLBRZYMY
Wszędzie i zawsze DUNLOP!
Zdumiewające przez swoją odporność, nawet podczas użycia w najgorszych warunkach.

Czy twój wóz jest również zaopatrzony w opony DUNLOP?

Polska Spółka Akcyjna DUNLOP Rubber Company S.A.
Warszawa, Al. Ujazdowska 49. Tel 428-97/8/9. 93-16
Oddziały: Bydgoszcz, Katowice, Lwów, Łódź, Poznań, Wilno.

Komisarz rządowy dla kasy chorych w Poznaniu

Okręgowy Urząd Ubezpieczeń w Poznaniu w porozumieniu z Głównym Urzędem Ubezpieczeń w Warszawie rozwiązał wszystkie władze autonomiczne kasy chorych miasta Poznania, mianując przejściowo komisarzem referendarzją Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń p. Szulca, który odda władzę dr. Jakubowskiemu z Chodzieży, dyrektorowi tamtejszego sanatorium kolejowego

Zarządzenie swoje Okręgowy Urząd Ubezpieczeń motywuje podobno koniecznością doprowadzenia do równowagi gospodarki finansowej kasy i koniecznością ustalenia normalnych warunków pracy pomiędzy kasą chorych, a jej współpracownikami i kontrahentami. Do sprawy tej powrócimy

Echa zająć w Opolu

Katowice, 20. 7. (PAT). Pisma niemieckie donoszą z Opolu, że na skutek odwołania prokuratora odbędzie się w Opolu w dniu 9 sierpnia r. b. rozprawa apelacyjna przeciw 10-ciu osobom, oskarżonym o wywołanie zaburzeń w gmachu teatru w czasie przedstawienia opery „Halka”. Jak wiadomo 9-ciu oskarżonych skazanych zostało po 2 tygodnie, jeden zaś na 17 dni więzienia. Odwołanie wniosło 8-miu oskarżonych narodowych socjalistów.

W tym samym dniu odbędzie się, na skutek odwołania prokuratora, rozprawa apelacyjna przeciw redaktorowi „Oberschlesische Tageszeitung” dr. Knaakowi, który na pierwszej rozpra-

wie sądowej został uwolniony od zarzutu podjudzania drukiem do nienawiści klasowej.

W procesie przeciw 8-miu narodowym socjalistom został podobno dopuszczony jako oskarżyciel uboczny Związek Polaków. Według doniesień pism, wypadki, które rozegrały się na dworcu w Opolu, nie zostały jeszcze sądowo wyjaśnione, gdyż konfrontacja domniemyanych sprawców z częścią pobitych artystów polskich nie dała pozytywnego rezultatu. Przedewszystkiem, zdaniem prasy, dochodzenie utrudnione jest z powodu okresu wakacji; sprawa odszkodowań polskich artystów jest podobno również przedmiotem sądowego dochodzenia.

Regulamin Sądu Najwyższego

Warszawa, 19. 7. (PAT.). W najbliższych dniach ukaże się w Dzienniku Ustaw rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie regulaminu Sądu Najwyższego, wydane na podstawie art. 78 § 2 prawa o ustroju sądów powszechnych. Regulamin, wydany w drodze rozporządzenia, był przedmiotem uchwały zgromadzenia ogólnego Sądu Najwyższego. Normuje on w granicach obowiązujących ustaw pomiędzy innymi następujące sprawy: czynności pierwszego prezesa Sądu Najwyższego i prezesów, czynności Kolegium Administracyjnego, wybory kandydatów na sędziów, czynności Sądu Najwyższego złączone z odbywaniem posiedzeń, czynności biura orzecznictwa i sekretariatu prezydjalnego.

Regulamin normuje także, zgodnie z przepisami regulaminów niższych instancji zewnętrzne formy, zapewniające powagę czynności sądowych, jak użycie togi, nakładanie biretu na głowę przy wejściu i wyjściu sądu z sali rozpraw, przy odbieraniu przysięg i ogłaszaniu sentencji wyroku, przy czym skład sądzący powstaje. Wszystkie osoby, znajdujące się na sali sądowej, wstają przy wejściu sądu na salę, przy odbieraniu przysięg, ogłaszaniu sentencji wyroku; również wstaje każdy, do kogo sąd się zwraca.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych

Regulamin nowy był niezbędny ze względu na przepisy nowego prawa ustrojowego i kodeksu postępowania karnego, które wprowadziły nowe instytucje i urzędnicy dotąd w Sądzie Najwyższym nieistniejące, jak kolegium administracyjne, udział prokuratorów w sprawach cywilnych, także przedstawianych z okręgów apelacyjnych południowych i zachodnich i t. d.

Nowy regulamin zapewnia też szybki tok spraw w Sądzie Najwyższym w granicach, w jakich to jest możliwe, bez uszczerbku dla gruntownego ich badania i opracowania. Według nowego regulaminu akta spraw tak karnych jak cywilnych, wyznaczonych do ostatecznego rozpoznania, przesyła się na 31 dni przed terminem posiedzenia, celem przygotowania wniosków do właściwego prokuratora, który w ciągu 14 dni od ich otrzymania zwraca je sekretarzowi. Po zwrocie akt przez prokuratora przesyła się je wraz z wnioskiem niezwłocznie do sędziego sprawozdawcy, który w ciągu 14 dni, a w każdym razie nie później niż na 3 dni przed terminem posiedzenia, zwraca akta do sekretariatu. Terminy czternastodniowe mogą ulec skróceniu lub przedłużeniu na mocy zarządzenia prezesa, wydanego w razie potrzeby — po porozumieniu z prokuratorem. Ostatnie trzy dni przed terminem rozprawy, akta sprawy powinny się znajdować w sekretariacie i być dostępne dla stron. Wniosków prokuratora nie łączy się do akt sprawy i stronom się nie okazuje. O ile ustawa inaczej nie stanowi, o wyznaczonym przez prezesa Izby terminie rozprawy, sekretariat zawiadamia strony lub ich pełnomocników jedynie w razie, gdy tego żądają, wniosą przewidzianą w ustawie opłatę i wskażą miejsce zamieszkania w Warszawie. Po ogłoszeniu sentencji orzeczenia jego uzasadnienie winno być sporządzone w ciągu miesiąca; wyjątkowo może pierwszy prezes zezwolić na przedłużenie tego terminu najwyżej o dalszy jeden miesiąc.

w Warszawie 8,88 1/2 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,90 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płać dziś za 100 mkn. w dewizach — 212,09 zł, gotówką — 211,66 zł; za 100 guld. gd/ w dewizach — 172,59 zł, gotówką — 172,25 zł.

Poznańska giełda pieniężna

Poznań, 20 lipca 1929. Przebieg dzisiejszego zebrania giełdowego był spokojny, transakcyj dokonano nielicznych.

Z pap. procent. poszukiwano w dalszym ciągu 4 proc. listy konwert. po 44,5 proc., 4 proc. pożycz. inwestycyjną handlowano po 107,5 w transakcjach. Poza tem poszukiwano bez notowania 5 proc. pożycz. konwers. po 44 proc., również nie było oddawców dla 8 proc. listów dolarowych po 93 proc. i 6 proc. listów żytnich po 25.—

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 163,— i Lubań po 72,—, Goplanę handlowano po 12.— w transakcjach.

Cedula urzędowa z dnia 20 lipca 1929 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 44 1/2% P.

(Kurs w złotych)

4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 107,5 +

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 163.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Goplana I—II em. zł. 12.— +

Lubań, Fabryka przetw. ziemniaczanych I—IV em. 72.— P.

Tendencja: Spokojna.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, dnia 20 lipca 1929:

Pszonica marchijska	242,00—253,00
Zyto marchijskie	191,00—194,00
czmień Pastewny i przemysłowy	182,00—190,00
Tendencja dla jęczmienia	spokojna.
Kukurydza	231,00—232,00
Tendencja dla kukurydzy	spokojna.
Mąka pszenna	30,75—35,25
Tendencja stała.	
Mąka żytnia	26,50—29,50
Ospa pszenna	12,75—13,00
Ospa żytnia	00,00—12,50
Tendencja utrzymana.	
Groch jadalny polny	28,00—34,00
Groch pastewny	21,00—23,00

Wasylewski o człowieku, który „zrysował” całą Polskę

Najnowszy, 43-ci numer „Wielkopolskiej Ilustracji”, który ukaże się dnia 25 b. m., przyniesie niezwykle ciekawy feljton Stanisława Wasylewskiego. Znakomity autor „Na dworze króla Stanisła” opowiada tym razem o „człowieku, który „zrysował” Polskę od morza do morza”. Niezwykłym tym polskim regionalistą był Napoleon Orda, podporucznik 4 pułku strzelców konnych roku 1830/31, pianista i kompozytor, który w połowie XIX wieku, wróciwszy z wyhodźstwa, rzucił w kął muzykę i z piórem w ręku jął pracować dla potomności.

Barwnie opowiada Stanisław Wasylewski o niezwykłym tym rysowniku, który kilkadziesiąt lat życia spędził w ciągłych wycieczkach krajoznawczych po całym obszarze Polski historycznej i wszędzie utrwał na papierze zabytkowe kościoły, zamki, dwory i ruiny. Plonem tej tytanicznej pracy jest ponad pół tysiąca rysunków, wyobrażających cenne zabytki naszej przeszłości, z których których niejedyn znikną już w powierzchni ziemi.

Feljton Stanisława Wasylewskiego barwnie opowiada o życiu Napoleona Ordy, przyciem jest bogato ilustrowany pięknymi rysunkami zapomnianego regionalisty. Spodziewać się należy że 43-ci numer „Wielkopolskiej Ilustracji” zainteresuje najszerszy ogół i dotrze do każdego, który oprócz aktualności krajowych i zagranicznych, oraz interesujących artykułów, żywo oczekuje już dziś rewelacyjnego feljtonu p. Stasława Wasylewskiego o Napoleonie Ordzie, który umiłował gorąco Polskę i potęmiłości przekazał bezcenne wprost rysunki i materiał, skrzętnie zebrany podczas długich wycieczek.

Czekajmy więc na najbliższy numer tak dziś popularnej „Wielkopolskiej Ilustracji”!

Peluszka	25,00—26,50
Bób polny	21,00—23,00
Wyka	24,00—30,00
Lubin niebieski	20,00—21,00
Lubin żółty	28,50—30,50
Makuch rzepakowy	00,00—13,30
Makuch lniany	23,20—23,75
Wyłoki suszone	11,30—11,50
Srót Soja	20,00—20,60

ZASŁUGUJE NA UWAGĘ.
ZE KAŻDY DOBRY WYRÓB
USIŁUJĄ PODRABIAĆ!

ABY USTRZEC SIĘ OD ZMARTWIEN I STRAT

Żądajcie

włóczkę

ze znanym
znakiem fabrycznym

ZAKŁADY

Paul Desurmont, Motte & Co, Motte & Co Succrs, Łódź
Les fils de Motte, Meillassoux & Co, Lubliniec

P. W. K.

STOISEKO POLSK. WYTW. WŁÓCZEK I WELNY

PRZEDSTAWICIELSTWO EDYUND SZULC. POZNAŃ, WIELKA 26

TELEGRAM

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A.

Poznań

ul. Dąbrowskiego 7.

Międzynarodowe Grand Prix w Irlandji. W klasie 3. litrowej, trasa 285 mil ang. zdobywa D. Higgins na samochodzie Austro-Daimler pierwszą nagrodę przeciętną szybkość 68 mil ang. na godzinę (109,4 klm.)

Austro-Daimler, London

Generalna Reprezentacja

Towarzystwo Budowy i Sprzedaży Samochodów S. A.

w Warszawie.
(dawn. Austro-Daimler)

Pw 29,176

ODDZIAŁ w POZNANIU, ul. Dąbrowskiego nr. 7.

Warsztaty i garaże.

Telefon 75-58, 76-65.

Żądanie usunięcia krzyża

„Gazeta Warszawska” podaje następujące informacje:

„W części pola Mokotowskiego w Warszawie, przeznaczonego pod budowę kościoła Opatrzności, którego wzniesienie Sejm Ustawodawczy uchwalił jako votum narodowe, znajduje się skromny krzyż.

„Na czele komitetu budowy kościoła, który tam ma stanąć, znajduje się marszałek Sejmu, Prymas Polski J. Em. kardynał Hlond i arcybiskup warszawski J. Em. kardynał Kakowski. Ten ostatni na jesieni zeszłego roku poświęcił uroczyste ów krzyż, jako zaczątek budowy kościoła, na który zbiera się od kilku lat w całym kraju dobrowolne składki.

„Zdawałoby się, że coś o tem powinny wiedzieć władze, gdyż przecie w obecności wysokich ich przedstawicieli przed niecałym rokiem dokonane zostało poświęcenie owego skromnego krzyża, spoglądającego z ustronia na ćwiczenia lotnicze naszych wojskowych pilotów.

„Tymczasem — jak się dowiadujemy, z inicjatywy komendy miasta sto-

leckiego Warszawy miarodajne czynniki zwróciły się do marszałka Sejmu z żądaniem usunięcia tego krzyża, uzasadniając to dziwne żądanie tem, że krzyż ów przeszkadza jakoby lotnikom wojskowym przy lądowaniu!

„Marszałek Sejmu, p. Daszyński, odpisał na to w ten sens mniej więcej, że dziwi go owo żądanie, gdy, jeżeli już teraz rzekomo przeszkadza ów krzyż lotnikom, to jakże będzie przeszkadzał im cały kościół, który ma stanąć w tem miejscu! Dodał przytem, że jeżeli niski ów krzyż jakoby zawadza lotnikom w lądowaniu, to czemu nie zawadzają znajdujące się na tem placu słupy telegraficzne, znacznie od niego wyższe?

„Odpowiedź marszałka Sejmu, p. Daszyńskiego, jako przewodniczącego komitetu budowy kościoła na polu Mokotowskim, zorientowała, zdaje się autorów oryginalnego żądania o niewłaściwości ich wystąpienia, albowiem zjawili się w pełnej gali u marszałka Sejmu, i przeprosili go, cofając swe żądanie.”

Zjazd Polaków z zagranicy

a sprawy religijne

Prymas Polski w radzie organizacyjnej zjazdów

Pierwszy Zjazd Polaków z zagranicy uchwalił powołać do życia Radę Organizacyjną Zjazdów ze stałym i czynnym udziałem Prymasa Polski.

Z obrad komisji kulturalno-oświatowej

Obrady komisji kulturalno-oświatowej pierwszego zjazdu Polaków z zagranicy wzbudziły wielkie zainteresowanie, a w szczególności referat ks. kanonika Zborowskiego pt. „Opieka duszpasterska nad Polakami na obczyźnie”. Wiążąca się z nim niezwykle ożywiona dyskusja stwierdziła ponownie, że Polacy, rozproszeni za granicami Macierzy, są gorliwymi katolikami i wiernymi synami Kościoła Katolickiego, oraz rozumieją doskonale znaczenie wiary katolickiej dla wychodźstwa nietylko ze stanowiska religijnego, ale także narodowego. Stąd wypływa potrzeba jaknajsilniejszego pogłębienia kultury religijnej wśród wychodźstwa.

Zainteresowane czynniki nie omisskają zapewne wykorzystać enuncjacji Polonii zagranicznej i zajmą się gorliwie szczególnie kwestją religijną, odgrywającą tak ważną rolę w dziedzinie zachowania i pielęgnowania ideałów narodowych.

Uchwały zjazdu w sprawie duszpasterstwa

Wobec ważności czynnika religijnego w życiu Polonii zagranicą uprasza się czynniki zainteresowane o poparcie usiłowań, podejmowanych przez Prymasa Polski dla rozwoju ży-

cia religijnego wśród Polaków na obczyźnie.

Pierwszy zjazd Polaków z zagranicy w zakresie opieki duszpasterskiej uważa za konieczne:

1. utworzenie w większych środowiskach emigracyjnych polskich misyj katolickich z rektorem na czele, któreby zarządzały opieką duszpasterską na danym terenie;
2. wzmożenie akcji czynników rządowych i episkopatu polskiego w Rzymie, celem zapewnienia księżom polskim, zamieszkującym za granicami Rzeczypospolitej, zupełnej swobody w pełnieniu obowiązków duszpasterskich.

Hold dla Ojca Świętego

Zjazd Polaków z zagranicy uchwalił wysłać depeszę do Ojca Świętego treści następującej:

„Pierwszy zjazd Polaków z zagranicy składa hołd Ojcu chrześcijaństwa jako szczeremu Przyjacielowi Polaków i prosi o błogosławieństwo”.

Rada zjazdu przeciw udziałowi ks. Prymasa!

Po otrzymaniu powyższego komunikatu Katolickiej Agencji Prasowej, doszedł nas najświeższy numer warszawskiej „Polski”, związanej z duchowieństwem, która donosi pod nagłówkiem „Zdumiewające stanowisko” tłustym drukiem:

„Na ostatniem posiedzeniu zjazdu Polaków z zagranicy del. pos. Baczewski, w imieniu komisji kulturalno-oświatowej zgłosił wniosek przyznania jednego miejsca w radzie zjazdu ks.

Prymasowi Polski w uznaniu niezwykłych zasług duchowieństwa polskiego wśród emigrantów i znaczenia sprawy duszpasterstwa. Zjazd wniosek ten przyjął oklaskami. Bezpośrednio potem pos. Baczewski odczytał wniosek wysłania depeszy holdowniczej do Ojca Sw., a p. prezes Wilpiszewski ogłosił wnioski komisji kulturalno-oświatowej za przyjęte przez aklamację.

„Mniemać należałoby, iż sprawa udziału ks. Prymasa Polski w powołanej do życia radzie Zjazdu Polaków z zagranicy nie budzi już najmniejszej wątpliwości. Tymczasem rada organizacyjna zjazdu zajęła inne stanowisko. — Twierdzi ona: ponieważ komisja główna odrzuciła wniosek komisji kulturalno-oświatowej i ponieważ na plenum zjazdu nie było głosowania, przeto wniosek pos. Baczewskiego uważa za — nieprzyjęty.

„Ogół katolików na emigracji i w kraju wiadomość o takim stanowisku rady przyjmie z zdumieniem. Jaktóż? Sprawa duszpasterstwa jest to najważniejsza potrzeba emigracji, rozstrzygająca w znacznym stopniu o zachowaniu wiary z Kościołem i krajem ojcystym, a Rada Zjazdu ma się obywać bez przedstawiciela Episkopatu Polskiego? Jaktóż, więc Rada nie uznaje wniosku przyjętego przez aklamację przez plenum Zjazdu?

„Czy w radzie zapanował już nastrój reprezentowany w jej składzie przez p. marszałka Szymańskiego?”

Tyle „Polska”. Istotnie — zdumiewające stanowisko.

Zatarg czesko-węgierski

Zatarg czeskosłowacko-węgierski na tle zajścia granicznego w Hidasnemeti, gdzie władze węgierskie aresztowały pod zarzutem szpiegostwa czeskosłowackiego urzędnika kolejowego Pechy, wszedł dnia 13 lipca w nowe stadium.

Rząd węgierski w dniu tym odpowiedział odmownie na notę czeskosłowacką z dnia 8 b. m., odrzucając w zasadzie dyskusję nad żądaniaми czeskosłowackimi, które domagały się natychmiastowego zwolnienia Pechy z aresztu, dalej usprawiedliwienia ze strony węgierskiej oraz gwarancji, że podobne wypadki w przyszłości nie będą się powtarzały.

Przy porównywaniu treści obu not uderza przedewszystkiem jedna rzecz: zasadnicza rozbieżność między poglądami Czechosłowacji i Węgier na konkretną sprawę kasjera Pechy, w szczególności zaś na sposób jego aresztowania, t. j. na dwie kwestje, stanowiące sedno sporu. Trudności rozwiązania zatargu tkwią w rozmaitych sposobach interpretacji konwencji kolejowej zawartej w swoim czasie między Czechosłowacją a Węgrami. Podczas, gdy strona węgierska twierdzi, iż urzędnicy obcego państwa, pełniący służbę na stacjach pogranicznych, podlegają normom prawnym, obowiązującym w danym państwie, ze strony czeskosłowackiej wysuwane jest pewne zastrzeżenie, które nie

siuszości poglądu węgierskiego, stwierdza, iż jest rzeczą konieczną zapewnić wszystkim urzędnikom specjalne bezpieczeństwo, by nie dopuścić do tego, aby urzędnika aresztować mógł pierwszy lepszy policjant. Dlatego konwencja zawiera szereg specjalnych postanowień, dotyczących tej sprawy. Obecny urzędnik państwowy może być na stacji węgierskiej aresztowany jedynie wtedy, o ile przychwytywany został w chwili popełnienia faktycznego przestępstwa (morderstwa i t. p.). We wszystkich innych wypadkach rząd powinien zgodnie ze zwyczajami międzynarodowymi zażądać jego odwołania.

Strona węgierska twierdzi, iż Pecha podejrzany był o uprawianie szpiegostwa, że od kilku miesięcy znajdował się pod obserwacją i że następnie przychwytywany został na gorącym uczynku. O przychwytywaniu Pechy na gorącym uczynku trudno wogóle — według poglądu czeskosłowackiego — mówić, gdyż rząd węgierski, który przez kilka miesięcy Pechę obserwował, mógł natychmiast domagać się jego odwołania.

Różnica poglądów idzie jednak jeszcze dalej, obejmując również kwestję procedury sądowej. W Czechosłowacji kontrola opinii publicznej nad rozprawą sądową jest prawie, że zapewniona, na Węgrzech natomiast, rozprawa jest tajna, świadkowie tajni, a funkcje obrońców pełnić mogą tylko pewne zgóry wyznaczone osoby. Oskarżony może więc być sądzony na podstawie zupełnie fałszywego materiału obciążającego.

Jeżeli rząd czeskosłowacki skłonny jest przypuszczać, iż w danym wypadku chodzi wogóle tylko o prowokację węgierską, to opiera się na pewnym doświadczeniu. Mianowicie w roku 1925 miał miejsce w Komarnie następujący wypadek: jakaś pani zwróciła się do czeskosłowackiego urzędnika celnego, prosząc go, by oddał wadzom czeskosłowackim po drugiej stronie granicy jakiś list. Urzędnik celny, nie przypuszczając, że chodzi tu o prowokację, przyjął list. Jak tylko jednak tajemnicza kobieta odeszła, do urzędnika zbliżyli się wywiadowcy węgierscy, zrewidowali go i znaleźli ów „tajemniczy list”, w którym znajdowały się dokumenty wojskowe. Czechosłowacki urzędnik celny, schwytywany „na gorącym uczynku” został oczywiście aresztowany i przewieziony do Budapesztu, gdzie stanął przed sądem pod zarzutem szpiegostwa. Ponieważ jednak cała ta komedia przeprowadzona była dość niedolnie, udało się wówczas rządowi czeskosłowackiemu osiągnąć zwolnienie aresztowanego urzędnika, a detektyw węgierski, który wtedy w tak zręczny sposób schwytał „szpiega na gorącym uczynku” został z Komarna odwołany.

Istnieje podejrzenie, że sprawa Pechy ma takie same tło. Pecha znajdował się w restauracji dworcowej w chwili, kiedy podszedł doń tajemniczy kelner, wręczając mu jakieś papiery. Nie zdążył jeszcze Pecha zapoznać się z ich treścią, a już stali przed nim węgierscy wywiadowcy. Rzecz charakterystyczna, wywiadowcy ci, — jak zapewniają władze węgierskie, — przyjechali z Bukaresztu specjalnie po to, by aresztować Pechę, którego, — jak wynika z oświadczeń tych samych władz węgierskich, — obserwowano już przez kilka miesięcy. Dokumenty, które Pecha otrzymał, w publicznym lokalu, są oczywiście „natury wojskowej” i Pecha oskarżony zostaje o szpiegostwo.

Jaki obrót weźmie dalszy bieg wypadków, narazie jeszcze powiedzieć nie można. Nadmienić jednak wypada, że strona czeskosłowacka jeszcze przed otrzymaniem ostatniej noty węgierskiej, dawała niejedenkrotnie do zrozumienia, iż przedłożenie całej sprawy międzynarodowej instytucji rozjemczej byłoby najlepszym ułatwieniem sprawy. Nastroje w Pradze i w całej republice czeskosłowackiej są spokojne... Pogłoski, jakoby rząd praski zamierzał sięgnąć do nadzwyczajnych zarządzeń, pochodzą z zagranicy i nie odpowiadają rzeczywistości. Ministerstwo obrony krajowej zagrożiło nawet w tych dniach stosowaniem ostrych kar za kolportowanie tych zagranicznych insynuacji w prasie i opinii czeskosłowackiej.

Wielki pożar w Angorze

Konstantynopol 19 7. AW) Z Angory donoszą, że w centrum obecnej stolicy wybuchł olbrzymi pożar.

Dotychczas pastwą płomieni padło kilka wielkich gmachów.

POWSZECHNA WYSTAWA KRAJOWA

W pawilonie poczt i telegrafów

Na terenach B, przy ul. Wystawowej, mieści się naprzeciwko pawilonu ministerstwa komunikacji, pawilon poczt i telegrafów.

Wchodzimy do wnętrza i od razu rzuca nam się w oczy ustawiona w środku sali plastyczna mapa Polski o wymiarach około 5 metrów w kwadracie z rozszaniami na niej urzędami telegraficznopocztowymi. Siedm. świecących się żarówek żółtych oznacza dyrekcję, guziczki zaś kolorowe oznaczają poszczególne urzędy. Przyglądając się mapie, konstatujemy, że największe zagęszczenie znajduje się w województwach wielkopolskim i pomorskim, dalej śląskiem, krakowskim i lwowskim; najmniejsze zaś na kresach wschodnich. Kolorowe tasiemki, poprowadzone do poszczególnych urzędów, dają nam równocześnie obraz sieci komunikacyjnej.

Przechodząc dalej, zbliżamy się do modeli gmachów dyrekcji poczt i telegrafów, central telefonicznych itd.

Na pierwszym planie znajduje się

dzi kompleks zabudowań, przyczem najokazalej przedstawia się gmach główny, przedstawiony na przedzie załączonej fotografii. Wspaniale wygląda portal gmachu z umieszczoną nad wejściem płaskorzeźbą z orłem polskim w środku.

Tuż za nim znajduje się model budynku nadawczej radio, centrali transatlantycznej pod Warszawą. Przez podniesienie części górnej umożliwiono zwiedzającym zapoznanie się z urządzeniami wewnętrznymi. Widzimy więc tutaj bardzo precyzyjnie wykonane modele wszystkich maszyn, a więc motorów, dynam, tablic rozdzielczych itd. Całość gmachu daje nam obraz pracy powyższej instytucji.

W końcu oglądamy oryginalnie przedstawione połączenia radjotelegraficzne warszawskiej radjostacji. Oglądamy model globu z przedstawionymi częściami świata, do których poprowadzone są linie, przedstawiające połączenia. Widzimy więc, że radjostacja warszawska posiada bezpośrednie

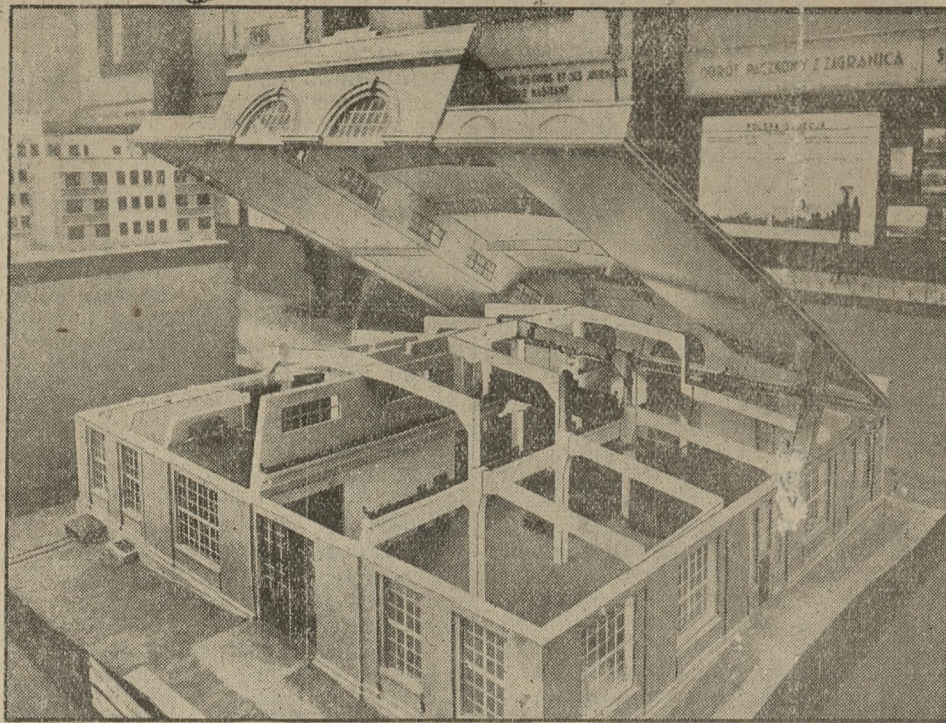

Glob ziemski z radjotelegraficznymi połączeniami radjostacji warszawskiej

model gmachu centrali telegrafów i telefonów międzymiastowych w Warszawie, według projektu inż. Putermana oraz architekta Miszewskiego. Model wywiera bardzo estetyczne wrażenie, a osądzając wymiary gmachu, konstatujemy, że projektodawcy wzorowali się na gmachach amerykańskich. Obok znajduje się model urzędu poczt i telegrafów w Gdyni, według projektu inż. Putermana, inż. Ruszczyńskiego oraz architekta Miszewskiego. W skład modelu wcho-

dni kontakt z Tokio w Japonii, Bajrutem w Syrii, dalej z wszystkimi prawie stolicami Europy, a więc Budapesztem, Paryżem, Bernem, Londynem, Kopenhagą i Sztokholmem pośrednio, zaś przez Kraków z Zagrzebiem i Wiedniem. Wskutek regularnego obrotu globu obserwowanie poszczególnych połączeń jest znacznie ułatwione.

Wystawa ciekawa jest nie tylko dla pocztowców.

Model budynku transatlantycznej radjocentrali nadawczej w Warszawie.

Spółdzielczość na P. W. K.

Na terenach zachodnich (E) umieszczono pawilon, w którym swoje ekspozycje wystawiły dwie polskie organizacje życia spółdzielczego „Unja” i „Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej”.

Ekspozycje te ograniczają się do map i licznych tablic lub wykresów ilustrujących poszczególne fazy ruchu spółdzielczego obu tych olbrzymich organizacji. W stoisku „Unji” widzimy dużą mapę Polski, na której wszystkie spółdzielnie wykazane są różnokolorowymi małymi lampkami, również widzimy tam ładnie skomponowany rysunek, ilustrujący wzrost wkładów Banku Związku Spółek Zarobkowych. Z licznych danych statystycznych przedstawionych w wywieszonych tablicach dowiadujemy się, że do „Unji” należy pięć związków spółdzielczych, których kapitały własne i cudze wynosiły w końcu 1928 — 98.634.000, a obrót roczny równał się 761.978.252 zł. W tym samym czasie wkłady oszczędnościowe w całej Polsce wynosiły 242 miliony zł. „Unja” liczy 753.165 członków, a spółdzielni 1289. Z tych ostatnich przypada na kredytowe — 686, rolniczo-handlowe — 94, mleczarskie — 146, rolnicze — 131 i inne — 232. Oparcie kredytowe mają spółdzielnie „Unji” w 18-tu oddziałach Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu.

Drugie stoisko w tym pawilonie zajmuje „Zjednoczenie Związków Spółdzielni Rolniczych Rzeczypospolitej Polskiej”, gdzie oprócz licznych tablic i wykresów, mamy mapę głośniejsi: Lisków, zawdzięczającą swój rozkwit działalności ks. Błazińskiego. Wieś ta oprócz całego szeregu instytucji kulturalnych i spółdzielni jest skanalizowana

i posiada światło elektryczne. Również jest tam umieszczona mapa powiatu bocheńskiego dobrze zorganizowanego pod względem rozwoju życia spółdzielczego i mapa ilustrująca historię najstarszej kasy Stefczyka w Czernichowie, założonej i prowadzonej przez ś. p. dra Franciszka Stefczyka w latach 1890—1899.

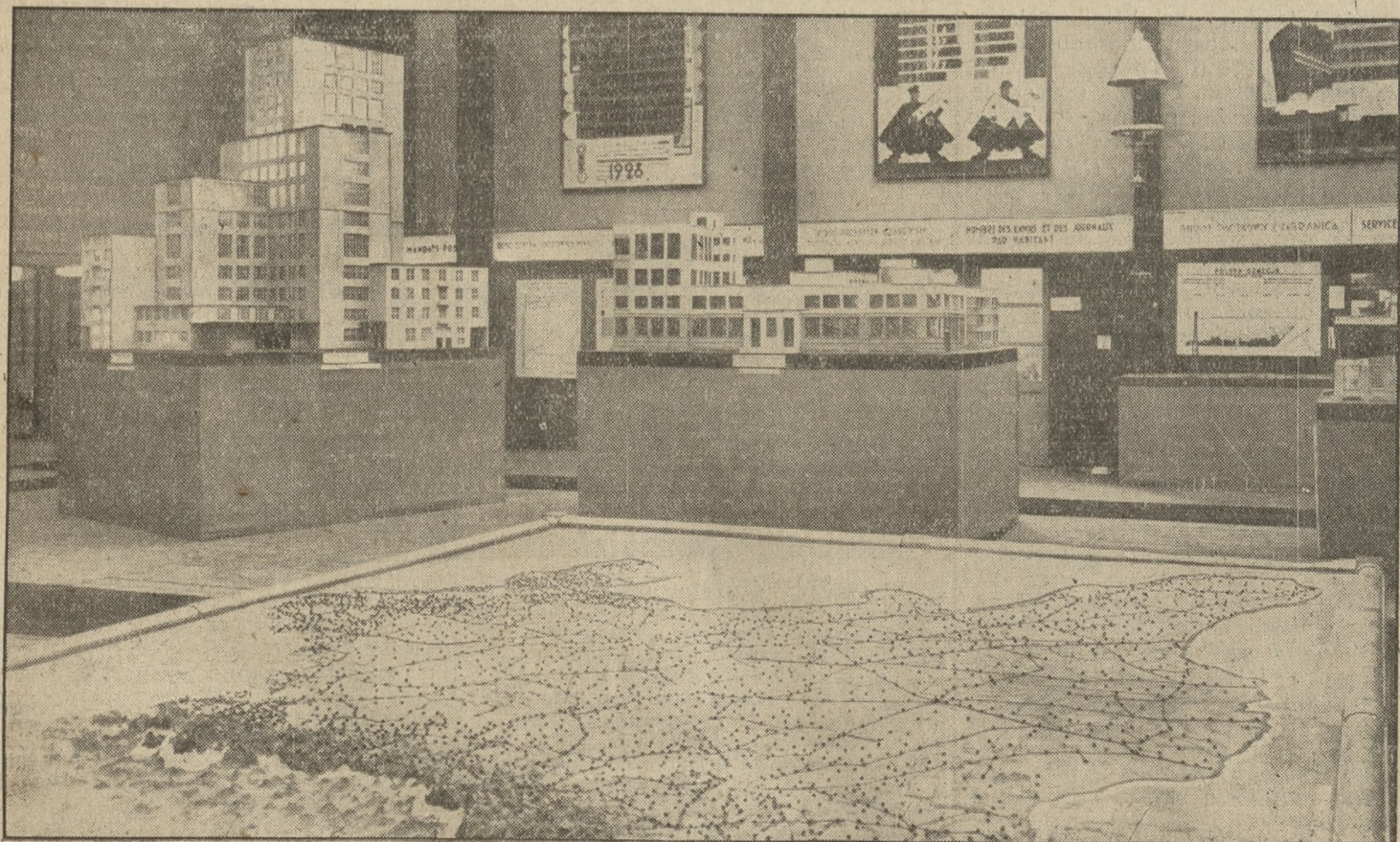
Dr. Fr. Stefczyk odegrał taką mniejszą rolę w życiu spółdzielczym Małopolski, jak w dzielnicach zachodnich ks. ks. Szamarzewski i Wawrzyniak. — Zjednoczenie powyższe liczy członków 765.780. Obraca kapitałami własnymi i obcymi w sumie około 80 milionów złotych i łączy w pięciu związkach i dwóch centralnych kasach 3638 spółdzielni, z których wypada na kasy Stefczyka lub Raiffeisena — 2526, na mleczarsko-jajczarskie spółdzielnie — 343, rolniczo-handlowe — 163 i różne — 106. Stosunkowo szybki rozwój ruchu spółdzielczego mamy do zanotowania na Kresach Wschodnich, gdzie w r. 1921 było wszystkich spółdzielni należących do Zjednoczenia tylko 7, a w r. 1928 — 648. Wybitny udział w tych spółdzielniach na kresach bierze ludzkość polska, jako najczęściej kulturalna. W końcu nadmienić musimy, że Zjednoczenie wydało ładny, gruby zeszyt ilustrowany, opisujący szczegółowo stoisko na P. W. K. i zawierający ciekawe uwagi o rozwoju całego ruchu spółdzielczego w Polsce. W Polsce oprócz spółdzielni tych 2 organizacji mamy 5 związków spółdzielczych niemieckich w liczbie 690 spółdzielni, związek rewizyjny spółdzielni rusińskich z 1797 spółdzielni i dwa związki spółdzielni żydowskich w Warszawie i we Lwowie.

Poza tem według danych Rady Spółdzielczej było na 1. stycznia r. b. spółdzielni nie należących do związków około 37 procent ogółu spółdzielni w Polsce. W b. Kongresowce jest jeszcze 448 spółdzielni spożywczych wiejskich i 82 spółdzielni spożywczo mieszaných, należących do Związku Spółdzielni Spożywców w Rz. P. będących pod wpływami socjalistycznymi.

Najmocniejsze spółdzielnie pod względem finansowym i handlowo-produkcyjnym są reprezentowane przez „Unję”, opartą o Bank Zw. Sp. Zarob. potem idą niemieckie, a najslabsze są rusińskie — Spółdzielnie rolniczo-handlowe i inne „Zjednoczenia” korzystają z dużej pomocy kredytowej Banku Rolnego i innych zapomóg państwowych.

Najbliższe wycieczki zagraniczne

W ciągu przyszłego tygodnia na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu przyjeżdża szereg wycieczek zagranicznych. I tak jutro zapowiadany jest przyjazd wycieczki uczniów szkolnych z Dynaburga (Łotwa) w liczbie 28 osób, w poniedziałek przyjeżdża 98 młodzieży socjalistycznej z Królewcą, w środę, 24 bm., studenci Politechniki w Zurychu, w czwartek 25 bm., młodzież lotewska, w piątek, 26 bm., wycieczka delegacji kongresu chirurgów w Warszawie i w sobotę, 27 bm., wycieczka uczniów gimnazjum z Wrocławia w liczbie 51 osób.

Wnętrze pawilonu poczt i telegrafów: w środku mapa Polski z rozszaniami urzędami pocztowymi; w tyle na lewo model gmachu Centr. Electr. i Telef. w Warszawie, na prawo model dyr. poczt i telegrafów w Gdyni.

Czy sporty są bezwzględnie zdrowe?

Postawienie sprawy podobnej pod znakiem zapytania wydać się może w dzisiejszych czasach szczęśliwego — powiedzmy z góry — rozwielenia sportów bluznierstwem niemiał.

Wyważeniem otwartych drzwi byłoby istotnie zastanawianie się nad sprawą pożyteczności, bodaj konieczności nawet sportów dla prawidłowego normalnego rozwoju sił fizycznych i sprawności organizmu, młodego, zwłaszcza. Lekarzowi wszelako zbyt często nasuwa się wątpliwość, czy ryczałtowe stosowanie tej zasady nie byłoby w wielu wypadkach przyczyną poważnych, zarówno doraźnych, jak dających się odczuć na dłuższą metę szkód dla ustroju, aby nie miał poważnie zastanowić się nad tem zagadnieniem.

Iluz uniknęłoby się wypadków nagłej niedomogi serca z konsekwencjami często tragicznymi, gdyby zasada ta zachowywana była z całą surowością dyscypliny, której każdy sportowiec nadwyszczkowo poddawać się powinien.

Najbardziej oczywiście wskazana jest ostrożność i liczenie się z warunkami i stanem danego organizmu przy oddawaniu się atletyce, szybkobieganiu, jak wogóle wszelkim sportom, wymagającym znaczących wysiłków fizycznych. Równouprawnienie płci w oddawaniu się sportom również wymaga dyrektyw lekarza.

PRZY ZAKUPACH ZWAŻAJ CZY JESTEŚ W SKLEPIE POLSKIM I CHRZEŚCIJAŃSKIM!

RADJO

Programy radjofonijne
Poniedziałek, dnia 22 lipca 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 12.00 radiogramy (syst. Fultona); godz. 12.50 komunikaty P. W. K.; godz. 13.00 sygnał czasu — hejnał z wieży ratuszowej; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i zboż.-towarowej; godz. 14.15 komunikaty: gosp., roln., PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.10 odczyt T. C. L. p. t. „Przyprawy korzenne” (wygl. p. ppłk. Piekucki); godz. 17.30 lekcja gry szachowej (wygl. p. Jan Machalski); godzina 17.50 komunikaty P. W. K.; godz. 18.00 koncert popołudniowy. Wykonawcy: Gabriella Krygier-Bernacka (sopran), Jan Romanowicz, art. opery (baryton), Jadwiga Komorowska (akomp.). Program: 1. Hildbach: a) Opuszczone, b) W ojczyźnie mojej, c) Wiosna (odśpiewa p. Krygier-Bernacka). Schuman: Gdy zabłyśnie maj. 2. Mozart: a) O Isis — arja z op. „Flet czararowany”, b) W tych chłodnych murach, Moniuszko: a) Arja Serwacego z op. „Verbium Nobile”, b) Stary kapral (pieśń) (odśp. p. Romanowicz). 3. Kratzer: a) Skrzyпки swaty, b) Piosnka o piosence. Zawadzki: Grajek (odśpiewa p. Krygier-Bernacka). 4. Glinka Zwątpienie. Gall: Gdybym był młodszym dziewczynko, Puccini: arja z op. „Cyganki”. Niżankowski: „Ach wróć się cudownie” (odśp. p. Romanowicz); g. 18.55 nad program: godz. 19.15 „Silva rerum” (lektura arcydzieł literatury światowej (wygl. p. Bolesław Busiakiewicz); godz. 19.30 ga wędka reporterska (wygl. p. red. Winiewicz); godz. 19.50 odczyt p. t. „Podróż po Słowiań

szczyźnie Zachodniej” część I (wygl. p. dr. Zygmunt Wojciechowski prof. U. P.); godzina 20.15 odczyt p. t. „Życie linii i barw” (wygl. A. M. Swinarski); godz. 20.30 koncert międzynarodowy z Warszawy. W programie muzyka polska; godz. 22.00 sygnał czasu — komunikaty PAT; godz. 22.15 radiogramy (syst. Fultona).

Warszawa (1385 m) godz. 11.56 sygnał czasu; godz. 12.05 koncert; godz. 16.30 „Kącik artystyczny L. S. G.”; godz. 16.40 koncert gramof.; godz. 17.25 odczyt „Kwestia społeczna w Lidze narodów” — wygłosi sen. Stanisław Posner; godz. 18.00 muzyka lekka; godz. 20.05 lekcja języka francuskiego; godz. 20.30 koncert międzynarodowy. I. 1. St. Moniuszko: Uwertura do opery „Parja” odegra orkiestra. 2. a) St. Moniuszko: Arja z kurantem z op. „Straszny dwór”. b) Wł. Żeleński: Arja z op. „Janek” — odśpiewa z tow. orkiestry p. Salecki. 3. a) Wł. Żeleński: Antrak z op. „Wit Stwosch”. b) I. J. Paderewski: Taniec cygański z op. „Manru” — odegra orkiestra. II. 4. H. Wieniawski: a) Polonez D-dur, b) Wspomnienie z Poznania (Souvenir de Posen) — odegra z tow. orkiestry prof. Jan Dworakowski. 5. Pieśni ludowe: a) Wyjeżdżajcie z nami i „Kiedym jechał od dziewczki” w oprac. F. Lopskiego, b) „Przywiozłem z miasteczka” w opr. M. Świerzyńskiego, c) „Oj da dyna”, w opr. A. Wieniawskiego, d) „Oj Magdaleno” w opr. St. Niewiadomskiego — odśpiewa z tow. fortepianu M. Salecki. 6. a) A. Sonnenfeld: Oberek fantastyczny, b) Z. Noskowski: Krakowiak, c) K. Namysłowski: Mazur „Kuba Jurek” — odegra orkiestra; godz. 22.00 komunikaty; godz. 22.45 transmisja muzyki lekkiej z Krakowa.

EMKA
właśc. W. Odrzaczek Wrocławska 30. Tel. 3683
oddaje po niskich cenach wszelki RADJOSPRZĘT
P. P. Urzędnikom dogodnie warunki spłaty.
UWAGA! Dział fotograficzny.
Polecam aparaty fotograficzne i wszelkie inne przybory po cenach konkurencyjnych. Wywołanie płyt na miejscu.
Pw 8719-39.165

Tabela wygranych Loterii Państwowej (Nieurzędowa)

Table with lottery results including prize amounts and winning numbers for various classes.

Table with lottery results including prize amounts and winning numbers for various classes.

BLASK HELIO
NAJLEPSZY FROSZEK MYDLANY
PIERZE SAM I BIELI
WIELKI WYWIW. CHEMICZNA
BLASK P. AKC.
POLNA

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu do kasy komitetu wpłacono w złotych

Table listing donors and amounts for the Holy Heart of Jesus monument fund.

Table with lottery results including prize amounts and winning numbers for various classes.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:
Na pomnik Serca Jezusowego: L. N. z Czempinia 7 zł. — P. Janiszewska z prośbą o zdrowie 5 zł. — Zebrano na ślubie państwa Kaźmierowskich w Wysokoci, 40.95 zł. — Pakułowiem 10 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanem 1 220.20 zł.

POZNAŃSKI OKRĘGOWY ZWIĄZEK PŁYWACKI
urządza
Zawody Pływackie
o mistrzostwo okręgu na rok 1929, które odbędą się w niedzielę, dnia 21 lipca 1929, o g. 15 w pływalni związkowej przy Drodze Dębińskiej 11 (plac wodnych ćwiczeń saperów).
W programie przewidziane są biegi, sztafety, skoki z trampoliny i wieży oraz mecz waterpolo.
Na powyższą imprezę zaprasza
ZARZĄD P. O. Z. P.
Cenne nagrody dla zwycięzców fundowane przez władze i obywatelstwo poznańskie są wystawione w firmie
WIZA 27 GRUDNIA 5

BLASK HELIO
NAJLEPSZY FROSZEK MYDLANY
PIERZE SAM I BIELI
WIELKI WYWIW. CHEMICZNA
BLASK P. AKC.
POLNA
Do nabycia wszędzie. 8255/56-BI 1/81

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu do kasy komitetu wpłacono w złotych

Table listing donors and amounts for the Holy Heart of Jesus monument fund.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny. Zebranie odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 u p. Jarockiego, Masztalarska 8.
— Polski Związek Przykrawaczy Kra-

wieckich w Poznaniu. Zebranie odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Młodziejewskiego, W. Garbary 41.

— K. S. „Sparta”. Zebranie plenarne odbędzie się dnia 20 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Z powodu ważnych spraw uprasza się o liczne przybycie.
— Koło Śpiewackie „Dembiński” urzą-

dza dnia 21 bm. wycieczkę familijną do ogrodu „Jedność” na Przepadku, połączoną z różnaitemi niespodziankami.

— Tow. Przem. Łazarz urządza 21 bm. wycieczkę familijną do Puszczykowa, połączoną z różnaitemi grami w restauracji leśnej nad Wartą u p. Roehra. Wyjazd dowolny. Dochód przeznaczony na zakup nowych książek do biblioteki.

**WŁASNY WYRÓB
KONFEKCIJ MEKKEJ
I CHEROPIECY**

**RZETELNE
NAJTAŃSZE
ZRÓDŁO
ZAKUPU!**

**E. GRZESKOWIAK
POZNAŃ - RYNEK 83**

Zdolny organizator akwizycji

na stanowisko kierownika oddziału zagranicznej firmy
POTRZEBNY ZARAZ.

Oferty z życiorysem i odpisami świadectw przyjmuje ekspedytor Kurjera Poznańskiego pod nw 2589

**Kupujcie
najlepszą alpakę i platery
wyrobu
B-ci Henneberg
Warszawa.**

Do nabycia w pierwszorzędnym magazynach. Pw 10925-62,518

Obok mleka
jest dla dziecka najważniejszym artykułem spożywczym dobre kakao. Czekolada oraz kakao Piaseckiego, powinno być największą troską rodziców, wyrabiane z najszlachetniejszych i najczystszych surowców w największej fabryce czekolady w Polsce, A. Piasecki i S. A. w Krakowie, urządzonej wg. najnowszych zdobyczy techniki, daje dziecku najlepsze siły, które są fundamentem jego późniejszego rozwoju. Pw 11 204-70,373

Po długiej i bolesnej chorobie, zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., nasza ukochana żona, córka, siostra i ciotka, ś. p.

Helena Ogończyk - Makowska

z domu **Splawa-Neyman**

o czym donoszą w smutku pogrążeni
żona, syn i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się dnia 23 lipca, o godz. 4,30 po poł. z domu żałoby, Poznań, Piekary 5.
Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

Wszystkim, którzy oddali ostatnią przysługę mojej najdroższej córce, naszej kochanej siostrze

Erice

i okazali nam tyle dowodów pamięci i współczucia, wyrażamy nasze najserdeczniejsze

**podziękowanie.
Rodzina Zweiger.**

Grodzisk. zw 17699

DOBRODZIEJSTWO DLA WSZYSTKICH
BALSAMICZNA
SÓL DO NOG
RAZ-DWA-TRZY
DOSKONAŁE
ZAPOBIEGA; USUWA
NABRZMIENIA
ODPARZENIA
POCENIE NOG
STWARDNIENIA SKÓRY
SPRZED. APTEKI, DROGERIE, PERFUMERIE
ST. MULLER LABORAT. POZNAŃ

Piegi - plamy - wyrzuty
usuwa krem i mydło

BENEGNINA

Puder Benegnina jako konieczny dodatek nadaje cerze przepiękny wygląd i naturalną świeżość. Cena kremu 2,- zł, mydła 1,50 zł, pudru 1,- zł. Magister Jan Stenzel, aptekarz, Apteka pod Łabędziem, Grudziądz, Rynek 20. Tel 142. zw 17 504

Przewielebnemu Duchowieństwu i Wszystkim, którzy z powodu zgonu mojej najdroższej żony, ś. p.

Walerji Kicińskiej

okazali nam dowody współczucia, szczególnie przez udział w pogrzebie i złożenie wieńców wyrażam jaknajserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Żona z synem.

zw 17686

CHOYNACKIEGO

SCHO
TANIA SPRZEDAŻ
POSEZONOWA

„Bądź praktyczny i oszczędny”
„Tak korzystnych cen jeszcze nie było i nie będzie!”

Woale des. 1.80	Crepe maroc. gt. 1.65	Eoliena Pa. 490
„ „ ca 110 ctm. 2.60	„ „ „ 90 ctm. 3.50	Foulard des. 1350
„ „ „ 4.90	„ „ des. 2.90	Jedw. na płaszcz 750
„ „ „ 5.90	„ „ „ 90 ctm. 3.80	Crepe de chine . . . 990
„ z brzegiem od 5.90		Japon (ponge) . . . 790
Musling des. 1.25	Jedwab do prania des. 2.70	Zefiry na koszule i bluzki od 125
„ „ 1.35	„ (milano) „ 3 ³⁰	
„ „ 1.45		
„ Pa. 2.60		
Musling des. wełn. . . . 5.-	RESZTKI	
„ „ 6.-	za bezcen	

**DYWANY
pluszowe**
gat. Medina, Weba, Konstantynopol, Smyrna, Kazak, Pasha i ręcznie wiązane
20% rabatu.

Na pojedynczo okno firanek i stery udziela **20%** rabatu

S. Choynecki
POZNAŃ — ST. RYNEK 52

Dnia 16 lipca 1929 r., o godz. 21, zmarł po długich cierpieniach, mój mąż, nasz ojciec, teść i dziadek, ś. p.

Bernard Bakowski

przeżywszy lat 66. Pogrzeb odbędzie się z domu żałoby w Janowcu, w niedzielę, o godz. 16. Odjazd pociągu z Poznania o godz. 12,28 w południe.

W smutku pogrążeni
żona i rodzina.

Janowiec — Poznań — Warszawa.

Oszukuje

się ten sam, kto kupuje za słabą maszynę do szycia. Jako doświadczony zawodowiec i z nakazu sumienia, prowadzę maszyny tylko takie, które przewyższają amerykań. „Singer” i tani je oddaję.

W. Konikiewicz, Poznań
plac Nowomiejski 1a, parter, wejście z bramy.
Pw 8889/90-28,193/4

**Dywany
K. Kużaj**
27 Grudnia 9
**K.K.
P.**

W drugą żałobną rocznicę śmierci, ś. p.

Jana Kalinowa Kalinowskiego

odprawi się za spójność duszy Jego, we wtorek, dnia 23 l. m., o godz. 8,30, w kościele św. Marcina, nabożeństwo żałobne, o czym Krewnych i Znajomych zawiadamia

żona i dzieci.

P. P. Interesentom

którym w ostatnich tygodniach z powodu wyczerpania zapasów nie mogłem dostarczyć blachy specjalnej tłoczonyj do pokrywania dachów, do wiadomości, iż znów jestem w możności dostarczyć każdą ilość przy natychmiastowej dostawie. Pw 3735-55,314

Przemysł Polski Pokrywania Dachów
IGNACY MANDOWSKI, POZNAŃ, GROBLA 3
Telefon 34-62

**Tow. Ubezpiecz.
poszukuje kilku rutynowan.
urzędników**

dla buchalterji i kasy. Oferty z dokładnym życiorysem i podaniem pensji żądanej upr. do ekspedycji Kurjera Pozn. pod nr 17 663

KAŻDY MÓWI TYLKO O

Dziwolągu Natury

człowieku o głowie i twarzy zwierzęcej. Tysiące zwiedzających podziwiają go codziennie w

Muzeum anat. pat. i chorób wenerycznych

przy ul. Bukowskiej 20. (Kasyno oficerskie). Muzeum otwarte od godz. 10-tej rano do 10-tej wiecz. Pw 8786-55,318

Indyjską gumę

jako podeszwy do obuwia z dołączeniem przepisu używania poleca nw 2461

E. Guhl i S-ka
Hurt. i Det. Skład Skór
Bydgoszcz, ul. Długa 45.
Tel. 1945.

Oprawy kółek
wszelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiel
T. A. w Toruniu
ul. św. Katarzyny 4

Nowy pokazowy traktor „Fordson” nadchodzi.

Przez zakłady Ford Motor Company A/S. zostałem mianowany rejonowym przedstawicielem na traktory „Fordson”, przy czym do pomocy zostały naznaczone następujące podprzedstawicielstwa:

w Czarnkowie: firma Skrzypczak **w Koninie:** firma Włodarczyk
w Now. Tomyślu: firma Piszczola **w Kaliszu:** firma Słubicki
w Ostrowie: (Vacat)

Rejon mój obejmuje niemal całe województwo Poznańskie i zachodnią część województwa Łódzkiego.

Jak nowy „Ford” w niczem nie jest podobny do starego modelu, tak i nowy „Fordson” w cenie ca. zł 8800,— daje nabywcy nowoczesny traktor o 10 K. M. silniejszy od starego modelu.

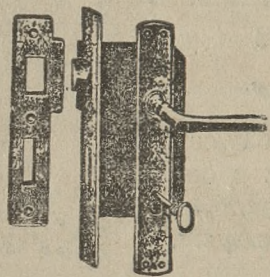
Pokazy orki odbędą się we wszystkich podprzedstawicielstwach i w Poznaniu w najbliższych dniach, które oddzielnie zostaną ogłoszone.

Rejonowy przedstawiciel:

Józef Zagórski - Poznań,

Główne biura: ulica Ogrodowa 17, telefon 33-84 i 33-85,
Teren pokazowy traktorów: Poznań, Patrona Jackowskiego przy ul. Polnej
telefon 70-19. Pw 3721-29,161

OKUCIA

budowlane

nie-śladowe

Najtaniej! Największy wybór!
Stanisław Wewiór
Poznań, św. Marcin 34. Tel. 34-31
Specjalny Skład Okuć.

120 par obuwia męskiego

półbutki czarne i brązowe sprzedam detal. po cenach fabrycznych od 28-38 zł

R. Krzyżańska

skład obuwia zw 176784
św. Marcin 66.

PUDER DJACHYLOWY „MOTOR” PRZECIW ODPARZENIOM

nw 7254

Samochody osobowe

limuzyny i otwarte 2-4-6-osobowe sportowe, podwozia 4-6 i 8-cyl. Renomowane marki. Nowe 6-cyl. limuzyny z oryg. karoserją po cenie do 14 000,— zł. Dogodne warunki zapłaty. „KOMNA” T. z o. p. Automobile, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 — Tel. 77-67 i 54-78. nw 2336

Odjazd autobusów z Poznania do Gniezna

ul. Dominikańska, narożnik Żydowskiej
915, 1400, 1455, 1630, 2000
W niedziele i święta 2345. nw 2603

Koncesję

na wyszynk napoi alkoholowych na miasto Poznań.
poszukuje się zaraz.
Zgłosz. do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 17698

OBSZERNE LOKALE

przy ulicy 27 Grudnia, odpowiednie na wystawę, biuro lub składnicę, wprost od gospodarza — oraz 2 i 6-pokojowe
ubikacje na biura etc. przy ul. Fr. Ratajczaka również od gospodarza zw 17677
składy, biura, magazyny, mieszkania — wskazać „INFORMATOR” Ratajczaka 15 (Passat Apollo). — Tel. 53-17.

Wróciłem Dr. Podkomorski

lekarz specj. chorób skóry i moczopłucowych
ul. Fr. Ratajczaka 40, II. (przy pl. Wolności.)
zw 17667

Motocykl Wanderer

z przyczepką najnowszej konstrukcji rocznik 1928/29, 5, 7 PS, 750 ccm., z oświetleniem elektrycznym Bosch. Motocykl ten bardzo mało był używany i znajdował się w wyjątkowo dobrej opiece. Trzeba go zobaczyć ażeby ocenić. Gwarancja nowego motocykla. Sprzeda Stefan Jagodziński, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83. Reprezentacja firmy „Wanderer”
zw 17682

RESTAURACJA

ul. Szkolna 18, dawn. Walter (przy St. Rynku)
Polecam!

wszystkim przyjezdnym na P. W. K. oraz Szan. Czytelnikom, moją doborową kuchnię po cenach przystępnych.
Obiad i kolacje po cenie 1,20 zł (włącznie z obsługą).
Zarazem polecam moje specjalności, jak: kiełbasa własnego wyrobu, flaki, noga, pekielówka i t. d. zw 17697
Piwa dobrze pielęgnowane, wódki i likiery w wielkim wyborze.

właśc. J. Szymański.

Wleśniczówce nad jeziorem

w którym można bez przeszkód łowić ryby (zwłaszcza szczupaki) na wędkę, spędziłby młodszy urzędnik dwa tygodnie. Warunek: spokój, bezwzględna swoboda i dobre odżywienie. Spieszne zgłoszenia z podaniem ceny, uprasza się pod nr. 29,123 do Biura ogłoszeń „PAR” w Poznaniu, Aleje Marcinkowskiego 11. zw 17658

Ekspedjentki

z dobrymi referencjami potrzebuję natychmiast do konfekcji damskiej. Reflektuje tylko na dobrą siłę. Szczegółowe oferty z dołączeniem odpisów świadectw i podaniem wymaganego wynagrodzenia uprasza zw 17702

Feliks Buliński, Leszno
Bławaty i Konfekcja damska.

Stenotypistkę - książkową

biegłą w języku polskim i niemieckim w słowie i piśmie, przyjmujemy zaraz lub później. Zgłoszenia z podaniem referencji do Centralnej Drogerji C. NAGÓRSKI, Starogard (Pomorze). dw 1305

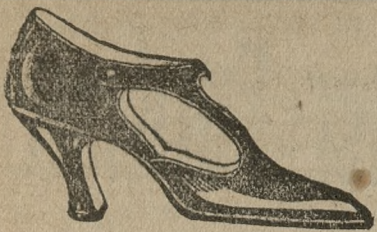
Poszukuję

dzielnej stenotypistki

z praktyką w kancelarii adwokackiej.
Henryk Majer, adwokat — Poznań, ul. Kantaka 8/9
zw 17694

W Gdyni

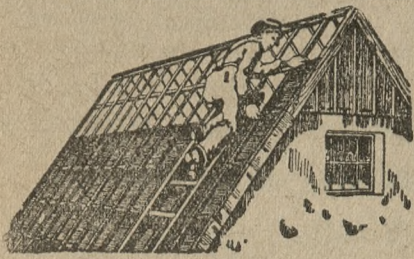
poszukuje ubikacji 25-30 pokoju na hotel-garni, posiadam kompl. urządzenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zw 17681

OBUWIE

najlepsze po cenach
najniższych

kupuje się w firmie
J. SKRZYPCZAK, Poznań,
dawniej Górna Wilda 47 i Gołębia Pw 9529
obecnie tylko Stary Rynek 56.

Baczność właściciele domów!

Wykonuję wszelkie prace dekararskie i blacharskie, pokrywałam nowych i reparaacje starych dachów papą, dachówką, blachą i wszelkim innym materiałem po cenach przystępnych i na dogodnych warunkach. Kosztorysy i cenniki bezpłatnie!

Wystawiam na Powszechnej Wystawie Krajowej!

IGNACY MANDOWSKI

mistrz blacharsko-dekarski
Przemysł polski pokrywania dachów
Poznań, Grobla 3, telefon 34-69.

B. URZĘDNIK POCZTOWY

obeznany z ekspedycją gazetową znajdzie zaraz stałą posadę w prywatnym przedsiębiorstwie. Zgłoszenia do eksped. niniejszego pisma pod Kurjer Poznański zw 17700-1

Poważna organizacja gospodarcza na Pomorzu poszukuje

kierownika

z odpowiednimi kwalifikacjami. Oferty wraz z curriculum vitae należy składać do „PAR“, Poznań, Al. Marcinkowskiego 11 pod nr. 29,190 Pw 3725-29,190

Tartak

2 traki pionowe, 1 poziomy, heblarka szpuntówka, w woj. Pozn., do wydzierżawienia. Oferty pod zw 17 689 do eksped. Kurjera Poznańskiego.

Kołodziej karoseryjny

który podług planu, samodzielnie karoseryje wykonuje, jako pierwsza siła, może się zaraz zgłosić.

Fabryka Powozów i Karoseryj — J. Łosiński — Września, dw 1300

Handlowiec - przemysłowiec

starszy, doświadczony w wieloletniej pracy, księgowy, bankowiec, Spółdzielczość, z niemieckim, najlepsze referencje, przystąpi z współpracą i udziałem 25 000,— zł, później więcej, do solidnego przedsiębiorstwa. Wiadomości uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17 685

Instytucja bankowa i rolniczo - handlowa poszukuje

elewów

z ukończoną szkołą handlową lub 6 klas gimnazjalnych. Oferty z dołączeniem życiorysu odpisem świadectw szkolnych uprasza się do ekspedycji Kurjera Pozn. pod dw 1302

Pocóż przepłacać drogie zagraniczne preparaty, jeżeli krajowy fabrykat pod nazwą

Tajfun

tepi radykalnie muchy, komary, pluskwy, pchły, mole, karaluchy etc. i jest o połowę tańszy.

1/2 ltr. — 3,25 zł
1/1 „ — 6,— „
10/1 „ — 45,— „

Tajfun rozpyla się za pomocą pompki lub ustnego rozpylacza w ubikacjach mieszkalnych, stajniach oborach etc. i po kilkunastu minutach wszelkie robactwo opada martwe.

Do nabycia: Pw 3355-27,79

w Drogerji

UNIVERSUM

Poznań
ul. Fr. Ratajczaka nr. 38.

Porzeczki czerwono-
czarne

Maliny

Wiśnie

Poziomki

Jabłka

kupują w sezonie każdą większą ilość.

Domagalski i S-ka

Wytłocznia soków

Poznań, św. Marcin 34.

Pw 12079 24,60

Jedno z największych przedsiębiorstw handlowych w Poznaniu poszukuje natychmiast pierwszorzędnej

stenotypistki

w języku polskim i niemieckim. Łaskawe zgłoszenia do „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 29,194 Pw 3731-29,194

Poszukuję od 1. 9. lub 1. 10. 1929 r.

ekspedienta (ki), dekoratora (ki)

z branży artykułów męskich i kapeluszy. Zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i fotografią do „Prince of Wales“, Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi 12. nw 2618

Poszukujemy zaraz

podróżującego

z branży obuwniczej, do podróżowania na wyroby gumowe. Osoby, dobrze obeznane z klientelą Pomorza, mają pierwszeństwo. Zgłoszenia uprasza się kierować pod „W. S.“ do Biura ogłoszeń CZESŁAW KAMIŃSKI, Bydgoszcz Kwiatowa 1. nw 2623

KUPIEC

z branży automobilowej, dzielny sprzedawca, poszukiwany na Pomorze. Zgłoszenia z podaniem dotychczas. działalności do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod „Autoprzemysł“. Pw 3726-63,710

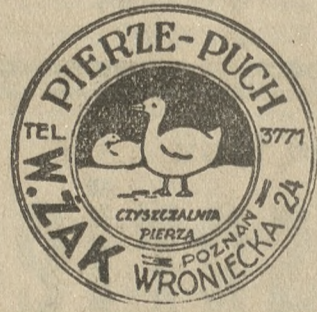
Na unieważnienie

z dnia 11 lipca r. b., wydane przez firmę Jaworski i Mikołajczak, Szamocin, odpowiadam, że weksle pl. 20 sierpnia r. b., na sumę zł 1 500,— otrzymałem za kwitem z dnia 24. 4. 1929 na pokrycie sprzedanego w dniu 24. 4. 1929 r., za kontraktem nr. 1348, wagonu nr. 185-883 otrąb, który wysłany został 26. 4. 1929 r. Transakcja i odbiór weksli odbyły się w obecności ksiązkowego Łabęckiego. Oszczerców oddałem pod sąd karny i cywilny o odszkodowanie. bpw 400

Jan Lechowski.

Dla Lekarza

bardzo dobra praktyka, w mieście, blisko Poznania duża, okolica, ładne mieszkanie w centrum. Oferty Kurjer zw 17676

Lakierników

blacharzy, tokarzy, wykwalifikowanych w pracach przy budowie karoseryj samochodowych przyjmujemy zaraz Brzeskauto Sp. Akc. Poznań, Dąbrowskiego 29. Pw 9652/53-2939/40

Szyję

suknie ładnie, przedk. tanio. Półwiejska 17. II. front. zd 80 181

Asystent (ka)

dentyst. z złożonym egzaminem, może się zgłosić. Oferty pod „M. P.“ do „PAR“, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 3725-63,709

WYJEDZIESZ NA WYSTAWĘ ZAOPATRZ SIĘ W SWĘ KSIĘGARNI CELEM POPRZEDNIEJ ORIENTACJI W NAJNOWSZY PLAN MIASTA

Poznań

Śniegockiego

z widokami, spisem ulic, położeniem wystawy, rozkładem jazdy autobusów, planem samochodowym Woj. Pozn., spisem pogotowia lekarskich i t.d.

Cena kompletu 1,50,— Nakładem

Eska Br. Śniegocki

Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 2 P. K. O. 204 491

Egz. okazowe franko za nadesł. 1,60.

Dla księgarń i kolporterów:

Skład główny: Księgarnia B. Chrzanowskiego, Poznań.

Pw 10 105-21,353

Na raty miesięcznie 18 zł. Pierwsza wpłata 36,00 zł

Kromczyński

Poznań
Aleje Marcinkowskiego 5.
bpw 8866/7.

Płachty żniwne

Płachty nieprzemakalne

Worki do wszelk. celów

poleca po niskich cenach

Fa. SZULC i KUNERT

Fabryka Namiotów, Płach i Worków POZNAŃ, ul. Woźna 12

Telefon nr. 5802.

Wypożyczamy płachty nieprzemakalne do krycia stogów i wagonów na korzystnych warunkach. Kw 649

Okno wystawowe

wielkość szyby 2,09 x 1,37 m. oraz

drzwi

w komplecie ma korzystnie na sprzedaż

L. Niszak, Rawicz.

Pw 3748-55,812

ZECER

młodszy samodzielny do początkującej drukarni potrzebny. Zgłoszenia z podaniem warunków, odpisami świadectw i referencji do Kurjera zw 17681

PLASZCZE DAMSKIE

NAJTANIEJ

W FIRMIE

Władysł. Reichelt

POZNAŃ

ST. RYNEK 90

SUKNIE FUTRA

Przy chorobach żołądka —
jelit — serca — wymianie
Tw 37 materji.
Zdrowisko cały rok otwarte.

Kissingen Rakoczy

Informacji co do Zdrowiska
i Kuracji domowych
jak również prospekty:
MICHAŁ KANDEL — Poznań,
Masztalarska 7, tel 1895.

Zdolny kupiec branży kolonialno-spożywczej
z kaucją 2 tysięcy złotych jako

MAGAZYNIER

może przesłać zgłoszenie piśmienne z podaniem
warunków, referencji i odpisem świadectw.

„ZGODA“, W INOWROCŁAWIU
Spółdzielnia Spożywców. zw 17 690

ZAROBEK POBOCZNY! KSIĄŻKOWY (wa)

obeznany z wszystkimi systemami księzkowości, dzieln
bilansista (stka), biegły w niemieckim języku, na kilka go-
dzin w tygodniu, **poszukiwany (a)**. W rachubę wchodzi
tylko reflektanci, którzy się w posiadzie znajdują i pobo-
cznego zarobku szukają. Własnoręcznie pisane oferty z ży-
ciorysem w języku polskim i niemieckim i odpis świadectw
uprasza się do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 675

Dobrze poleconego, młodszego

BŁAWATNIKA

który również samodzielnie dekoruje, **poszukuje zaraz skład
bławatów na małe miasto**, godzinę od Poznania. Wyczer-
pujące oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 17 669

Dobrze zaprowadzone biura branży kinowej, z dobrimi
przedstawicielstwami, poszukują

wspólnika 10-15000 zł

sprzedaż niewykluczona. Oferty do eksped. Kurjera Pozn.
pod zw 17 601

Przyjmę kierownika
do nowej restauracji przy hotelu pod „Orłem”
w Toruniu. Musi być fachowiec i prowadzić kabaret.
Kaucja wymagana. Właściciel. Pw 3695-64,265

Akwizytor

branży elektrotechnicznej, samodzielny i odpo-
wiedzialny, dobrze zaprowadzony, znajdzie na-
tychmiastową posadę. Zgłoszenia z odpisami
świadectw do „PAR”, Al. Marcinkowskiego 11,
pod nr. 29,152 Pw 3709-29,152

POWIATOWA KASA CHORYCH W GNIEŹNIE
poszukuje

księgowego-bilansisty

posiadającego odpowiednią praktykę.
Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw oraz życiorysem,
kierować należy do wyżej wymienionej Kasy.
Warunki według umowy. nw 2573
Posada jest do objęcia natychmiast.
Zarząd Powiatowej Kasy Chorych w Gnieźnie.

„BUICK“

model 28/25, 6-cylindrowy 16/60 H. P. 5-oso-
bowy, otwarty, prawie nowy, **okazyjnie na
sprzedaż**. Zgłoszenia pod „Buick” do Re-
klamy Polskiej, Aleje Marcinkowskiego 6.
Kw 614

Maszynistka i stenotypistka

biegła i pewna w polskim
i niemieckim, tylko najlepsza
siła, może się **zgłosić**. Zgłosze-
nia z wnioskiem, życiorysem
i odpisami świadectw uprasza

DRUKARNIA POLSKA Sp. Akc.
św. Marcin 70.
zw 17662

Rutynowany dzieln kupiec

dobry księzkowy, korespondent kilku języków i or-
ganizator, z branży bankowej i zbożowej, pracowity,
sumienny, posiadający jak najlepsze świadectwa
i polecenia, **poszukuje odpowiedniego trwałego sta-
nowiska w handlu lub przemyśle**. Może złożyć kaucję.
Wymagania skromne. Przyjmie ewentualnie też do-
bre zastępstwa. Łaskawe oferty pod zw 17 674 do eksp.
Kurjera Poznańskiego.

Rutynowany rzetelny

kasjer-zbożowiec

(prokurent) pracujący w „Rolniku”
na niewypowiedzianem stanowisku
poszukuje stałej zaufanej posady
w większym przedsiębiorstwie handl.
lub banku. Referencje pierwszo-
rzędne. Łaskawe oferty do Kurjera
Poznańskiego pod zw 17688

Lokal handlowy

przy Starym Rynku, frontowy, na parterze ca 250 kw. m.
natychmiast do odstąpienia.
Oferty do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 55,305
Pw 3707-55,305

Wyszły z druku i są do nabycia we wszystkich
księgarniach

1. Nowy katechizm dla dlatwy
Archiidiecezyj Gnieźnieńskiej i Poznańskiej, cena zł 1.
2. Nowy Katechizm
dla Archidiecezyj Gnieźnieńskiej i Poznańskiej, c. zł
zatwierdzone dekretem p. Ministra W. R. i O. P.
z dnia 27 czerwca 1929 r., jako podręczniki dla mło-
dzieży szkolnej
wprowadzone będą już w bieżącym 1929/30 r. szkolnym
pierwszy dla niższych klas szkół powszechnych,
drugi dla wyższych klas szkół powszechnych, wy-
działowych i równoległych pierwszych trzech
klas gimnazjalnych,
aprobowane przez Jego Eminencję Kardynała Pryma-
sa Hlonda, dnia 14 lutego r. b.
Powyższe Katechizmy uzgodniono z kierunkiem
najnowszych prac Stolicy Św. w tej dziedzinie.
Skład główny Pw 3654-29,66
w Księgarni Spółki Pedagogicznej Sp. Akc. Poznań
Podgórna 7.

NOWOOTWARCIE

W sobotę, dnia 20 lipca r. b. zostanie po cał-
kowitem odnowieniu na zewnątrz i wewnątrz na nowo
otwarty pierwszorzędny Pw 3692-71,218

HOTEL, KAWIARNIA i RESTAURACJA

pod

„CZARNYM ORŁEM“

w BIAŁEJ k/BIELSKA

w pokojach telefony - Bieżąca zimna i cie-
pła woda - Łazienki i apartamenta - Winda
i autogaraże - Ogród i kregielnia - Sala
koncertowa i balowa, oraz sala do przyjęć
Kuchnia pierwszorzędna - Bufety zaopa-
trzone w ciepłe i zimne zakąski - Trunki
krajowe i zagraniczne - Muzyka koncerto-
wa i Jazzband - Obsługa fachowa i inte-
ligentna - Ceny umiarkowane. — — —

RENOMOWANY
SKŁAD WIN
KAROL RIBBECK
WŁ. ALEKSY LISSOWSKI

POZNAŃ - POCZTOWA 23
Pw 7994-0.5356

LAMPIONY

wszelkiego rodzaju i narodowe chorągiew-
ki oraz artystyczne etykiety tłoczone wy-
rabia masowo firma zw 17693

Jóźwiak, Poznań, Wierzbicice 15.
Mechaniczna Fabryka Wyrobów Papierowych

Samochody

Fiat 4/20, 6/21, 6/30, 9/31, 14/70 K. M. z ka-
roserjami 4-6 osob. otwartymi i krytymi.
Minerva 13/55 z karoserją 6 osob. Cabriolet
Opel 10/40 z karoserją 6 osob. krytą
Opel 12/60 z karoserją 6 osob. krytą
Austro-Daimler 17/60 z karoserją 6 osob.
otwartą
Chenard Walcker 5/25 z karoserją 4 osob.
krytą
Chenard Walcker 6/30 z karoserją 5 osob.
krytą
Chrysler 11/38 z karoserją 4 osob. otwartą
Steyr 6/30 z karoserją 4 osob. otwartą
Peugeot 6/28 (fabr. nowy) z karoserją
4 osob. krytą

w stanie używanym lecz beznagannym oraz
kilka samochodów potrzebujących napra-
wy, polecamy jako kupna niezwykle oka-
zajne na warunkach bardzo przystępnych

Brzeskiauto Sp. Akc. Poznań
ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.
Pw 3705-29,148

OGÓLNA ZNIŻKA CEN

OLBRZYMIE ZAPASY BIELSKICH i ORYGINALNYCH ANGIELSKICH MATERJAŁÓW
Palta i płaszcze letowe — płaszcze nieprzemakalne trensz — kort. Palta dwustronne — płaszcze z podpinkami — palta i kurтки skórzane.
Mundury wojskowe - liberje wszelkiego rodzaju - ubrania męskie i dla młodzieńców.
Chlubnie znany oddział miarowy polecamy światu modnemu.
WYBÓR NIEDOSCIGNIONY — FUTRA STAŁE NA SKŁADZIE — CENY NAJNIZSZE.
— Spodnie — — Knykery — — Bryczesy — — Materiały z metra na płaszcze i ubrania najtaniej.

EDMUND RYCHTER - Poznań

ul. FR. RATAJCZAKA 2, WROCŁAWSKA 14 i 15
przy ul. Wrocławskiej zważać na imienną firmę
TELEFONY: 54-25 — 21-71 — 26-07 — 54-15

Konkurs elegancji samochodów na P. W. K. dnia 10. VII. 29.

przyniósł nam dalsze sukcesy

Istotnym zwycięzcą konkursu została wybrana wśród ogólnego entuzjazmu **Minerva 23/100 KM. z karoserją Cabriolet naszego fabrykatu** zdobywając pierwszą nagrodę z wstęgą a najwięcej punktów z wszystkich startujących samochodów

Fiat 525 z karoserją org. 4-osobową krytą zdobył pierwszą nagrodę z wstęgą

Fiat 521 z karoserją org. 6-osobową krytą zdobył pierwszą nagrodę z wstęgą

Fiat 520 z karoserją 4-osobową otwartą zdobył drugą nagrodę z wstęgą

Osiągnięte sukcesy są nowym dowodem, że samochody fabrykatów przez nas reprezentowanych, cieszą się dzięki swym zaletom niezwykłą popularnością a karoserje zbudowane w naszej fabryce wyróżniają się korzystnie nawet wśród najwytworniejszych karoseryj zagranicznych.

Nagrodzone modele są do nabycia. Prosimy zwiedzić naszą najnowszą wystawę.

BRZESKIAUTO Sp. Akc. Poznań

ul. Dąbrowskiego 29

Tel. nr. 63-23, 63-65

Plac budowlany

objętości 2 1/2 ha, nadający się na każdego rodzaju przemysł w mi. jscowości na Pomorzu, dotąd mało uprzemysłowionej, a rokującej ze względu na ruchliwość i korzystne położenie geograficzne, poważny rozwój w niedalekiej przyszłości, na dogodnych warunkach — na sprzedaż. Plac znajduje się tuż przy dworcu, położonym na głównym szlaku kolejowym Gdańsk — Warszawa. Łaskawe zgłoszenia proszę skierować pod zw 17 691 do ekspedycji Kurjera Pozn.

Nowość!

Niezbędny dla każdego kupca, przemysłowca i urzędnika jest

Poradnik prawniczy

700 stron druku, w ozdobnej oprawie. Kilkadziesiąt wzorów pism i podań. Cena zł 25,—. Dostarcza zw 17 665

„EROS“ Zachodnio-Polski Dom Handlowy Bydgoszcz, Długa 36

Telefon 7693

Najtańsze źródło zakupu wszelkich

Telefon 7693

artykułów biurowych

przyborów do maszyn do pisania, powielania i kopjowania mebli i urządzeń biurowych, druków wszelkiego rodzaju, maszyn do pisania i liczenia.

Maszyny do pisania Rebulit, Remington, Underwod, Royal itp.

Wylączne zastępstwo amerykańskich maszyn do pisania **REGAL-ROYAL**

Ceny niskie. Solidna obsługa.

M. TARKA i S-ka

POZNAŃ UL. REYA NR. 1 (DOM OGRODOWY).

WYCIĄC I PRZECHOWAĆ.

WYCIĄC I PRZECHOWAĆ.

DO SPRZEDANIA

w **POZNANIU**: dwie parcele powierzchni 4366 m² i 15460 m² z zabudowaniami przemysłowymi, mieszkalnymi oraz boznicami;

w **TORUNIU**: parcela powierzchni 18918 m² z zabudowaniami mieszkalnymi i boznicą.

Bliższe informacje: **Biura F-y „Karpaty“**

w **POZNANIU**: ul. Fr. Ratajczaka 16, tel. 14-29, 14-30,
w **TORUNIU**: ul. Chełmińska 15, tel. 1-40,
we **LWOWIE**: ul. Batoiego 26, tel. 3-62.

Pw 3690-29,103

TYLKO

Lakiery - Emalie - Farby marki

„SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem“ maluje, Nigdy nie żałuje. K w 1929

„Douglas“ Motocykle Sensacja sezonu!

350 i 600 ccm., nowe na dogodnych warunkach zapłaty stałe na składzie. Prosimy żądać ofert. zw 11012

„Komua“, Sp. z o. p. Automobil, Poznań, ul. Dąbrowskiego 83-85. Tel. 77-67 i 54-78.

MOTOR ELEKTRYCZNY

12-15 k. m. na wolne obroty 900 do 1000 na stały prąd, 440 wolt, kupi za gotówkę

Z. PŁOTKA, Mleczarnia Inowrocław. zw 17657

Borkalin zabija Mole

tabletki 50 gr. Do nabycia w Drogeriach i Aptekach

Ważne dla Elektrowni, Automobilistów, Przemysłowców!

„AKUSTO“

Słuchawka, która umożliwia usłyszenie wszelkich szmerów i odgłosów wewnątrz maszyny, nieuchwytnych dla samego ucha. Słuchawka „AKUSTO“ jest niezbędnym przyrządem dla wszystkich posiadaczy silników wszelkiego rodzaju, jak Diesla, turbin, maszyn parowych dla samochodów, pomp itp. Do badania pęknięcia rur wodociagowych. Cena ze składu w Krakowie złotych 40,—. Generalne przedstawicielstwo na Polskę: ALFRED EISINGER, Kraków, ul. Studencka 2. Rejonowe zastępstwa do oddania.

Szyny kolejki polnej

600 mtr. toru, profil 65 m/m; 500 mtr. toru, profil 70 m/m; 300 mtr. toru, profil 80 i 75 m/m; 15 twuksów, tarcze obrotowe, rozjazdy, wózki. 1 Exhaustor z rurami dla tartaku i t. p., na sprzedaż. zw 17 664

„METALOWIEC“ — ul. Towarowa, tel. 39-12.

Nieruchomość fabryczna

z boznicą kolejową, dom mieszkalny, ubikacje fabryczne ca 700 m², plac budowlany ca 3000 m² w Bydgoszczy, w całości lub częściowo, do sprzedania lub do wydzierżawienia. Łaskawe oferty pod „Fabryka“ do Biura Ogłoszeń „PAR“, Bydgoszcz, Dworcowa 72. Pw 3697-63.677

SŁUPY TELEGRAFICZNE

sosnowe, nasycone, w długościach od 7—18 m. oraz

PODKŁADY

nasycone, normalne i wazkotorowe oddaje po cenach przystępnych. Dostawa natychmiast. Łaskawe zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 17645

Autobus

pierwszorzędnego fabrykatu

z niezwykle solidną karoserją na ca 30 osób polecamy po cenie korzystnej z dostawą natychmiastową.

BRZESKIAUTO, Sp. Akc.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 6323 i 6365

Pw 3711-29,108

Zaprzysiężony rewizor ksiąg handlowych **sprzeda swoje biuro**

z najnowszymi maszynami i eleganckim urządzeniem biurowym, jak również początkującymi sprawami, za cenę złotych 16000,—

Miasto powiatowe ca. 25 000 mieszkańców i bogata okolica. Przedsiębiorstwo egzystuje od 7 lat i b. dobrze prosperuje. Zatrudnia się kilkunastu ludzi. Oferty nadsyłać do eksped. Kurjera Poznańskiego pod dw 1299

Willa w Poznaniu

w bliskości Parku Wilsona, ładnie w ogródku położona, komfortowa, o 10 pokojach, z centralnym ogrzewaniem, jest na sprzedaż. Łaskawe oferty do „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 29,159 Pw 3706-29,159

ZAPRASZAMY DO ZWIEDZENIA WYSTAWY:

- SALONOWYCH MASZYN DO SZYCIA ELEKTRYCZNYCH, GABINETOWYCH oraz ZWYKŁYCH —
- HAFTÓW ARTYSTYCZNYCH, KOLOROWYCH i BIAŁYCH i INNYCH ROBÓTEK, WYKONANYCH na DOMOWEJ MASZYNIE —
- DZIAŁY MASZYN DO SZYCIA RZEMIEŚLNICZYCH i SPECJALNYCH dla WSZYSTKICH GAŁĘZI PRZEMYSŁU — w własnym naszym magazynie w POZNANIU, ul. 27 GRUDNIA 16.

Sp. Akc. **SINGER SEWING MACHINE COMPANY**

Fa. R. KUNERT i S-ka

T. z o. p.

Poznań, ul. Woźna 12
telefon 29-21 prywatny 55-38

jest znaną jako konkurencyjna przy dostawach różnego rodzaju

filców aż do 100 m/m grubości,
oraz przy dostawach wszelkich tkanin technicznych, płótnach impregnowanych i t. p.

Prosimy w czasie bytności w Poznaniu z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej o odwiedzenie naszych składów Pw 10150-2J,29-6

MUSZTARDA
Palmowa

SILOSY

według najnowszej konstrukcji żel-betonowej (Nr patentu 24007)

o pojemności 35 m³ i 118 m³
wykonują rychło i solidnie

BIURO TECHNICZNE

A. OSTROWSKI, J. ROESNER i S-KA

Sp. z o. o.

Tel. 276-30 Warszawa, Kopernika 30. Tel. 276-30
Na żądanie prospektu i kosztorysu.

Budowa cegielni mechanicznych, kominów fabrycznych, obmurowania kotłów parowych. Wykonanie planów i badanie terenów.

Dostawa ramek do suszenia sączków i dachówek. nw 2451

Bracia Waberscy, Gniezno

Telefon 57

polecają z natychmiastową dostawą

Samochody **FORD**

osobowe,
autobusy,
ciężarowe
i podwozia.

Dogodne warunki spłaty.

nw 10248

BALONY
w koszach
DEMJONY
oplatane
RURKI
FERMENTACYJNE
i t.p.
poleca
"VITRUM"
TARNÓW
od 5 do 60 litr.

Pneumatyki samochodowe

najlepszych fabrykatów jak Goodyaer, Goodrich, Michelin we wszelkich rozmiarach, masywy, przybory i części zamienne polecamy po cenach konkurencyjnych.

BRZESKIAUTO Sp. Akc. POZNAŃ,
ul. Dąbrowskiego 29. Tel. 63-23, 63-65.
Pw 8713-25, 141

Dbajcie o swoje zdrowie!

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ (z marką „Kogut“) są stosowane przy chorobach: żołądka, kiszki, obstrukcji i kamieni żółciowych.

„Szwajcarskie Gorzkie Ziola“ są naturalnym łagodnym środkiem przeczyszczającym, ułatwiającym funkcje organów trawienia i działającym przeciwko nadmiernej otyłości.

Ostrzeżenie! Przy zakupie żądajcie oryginalnych „Szwajcarskich Ziół“ Gaseckiego z marką fabryczną „Kogut“ gdyż są już naśladownictwa w podobnym do naszego opakowaniu, a nie mających nic wspólnego ze „Szwajcarskimi Ziolami“ naszego wyrobu. Cena za pud. 2,— złote. nw 10882

Lokomobila

przewoźna, Wofla — 10 atm. — z przegrzewaczem, gruntownie remontowana, w zupełnie dobrym stanie tanio na sprzedaż.

Józef Dziabaszeński i S-ka
Fabryka maszyn, Kw 638
Poznań, ulica Przemysłowa 35.

„ŻELAZOMETAL“

Odlewnia żelaza i metali. nw 2893
Bydgoszcz, ulica Chodkiewicza 28.

Przyjmuje do odwrotnej dostawy zamówienia na odlewy metalowe wszelkiego rodzaju.

Sekretarz adwokacki

potrzebny do większego biura adwokackiego w Poznaniu, z dn. 1. X. 29 r. Zgłoszenia z odp. świadectw i życiorysem tylko sił wykwalifik. (znajomość języka niemieckiego konieczna) do Kurjera Poznańskiego pod zw 17626

Stenotypistka

siła samodzielna, biegła w języku polskim i niemieckim, potrzebna na stałą posadę od 1 sierpnia. Wyczerpujące zgłoszenia uprasza P. Schiavonetti i Sp., Pleszew (Wlkp.) dw 1196

Lokal parterowy

w Poznaniu, przy placu Wolności, w podwórzu, ca. 200 m², z możliwością dobudowy, do odstąpienia na cele biurowe, handlowe, salonu samochodowego, wystawę maszyn lub t. p. Zgłoszenia do Biura Ogłoszeń „PAR“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 29,64 Pw 3659-29,64

Nabędziemy realność fabryczną

ca. 1000 m² zabudowań od 1-3 piętr. Szczegółowe oferty uprasza się do eksped. Kurjera Pozn. pod dw 1262

Drzewo ca 6000 mtr.

w całości lub wagonowo, szczap sosnowych prima i kl. towar zdrowy, korowany, kresowy od 16-36 ctm. gr ostatniego cięcia za 1 mtr. zł 21,— franko stacji odbiorczej. Drzewo olszowe tej samej grubości zł 20,— Zgłoszenia: Firma CERES, Gniezno — Telefon 382. nw 2326

Do ogrodów, kawiarni, letnisk i stoisk polecam nw 12466

PARASOLE

słoneczne, nieprzemakalne i w trwałym wykonaniu
LEON KROMOLICKI
Poznań, Patrona Jackowskiego 11.

Medal złoty 1927

Bizuterję pierwszorzędą

i wszelkie prace rytownicze wykonuję we własnej dobrze zaprowadzonej pracowni Ceny przystępne

STEFAN ZYGMANIAK
Zakład rytowniczo-jubilerski
Telefon 28-37 Poznań, St. Rynek 43, I p. Telefon 28-37
Sprzedaż detaliczna I p.

Telefon 33-18 Telefon 33-18

PŁACHTY ŻNIWNE

i nieprzemakalne, worki nowe i używane oraz sienniki. Kw 527

STEFAN GNIATCZYŃSKI
POZNAN, Wielkie Garbary 5.

Do wdzierżawienia w Ostrowie, Woj. Poznańskie
garaż nowoczesny

z centralnym ogrzewaniem i światłem elektrycznym, z przyległymi ubikacjami na warsztat reparacyjny. Zgłoszenia przyjmuje zw 17591

F. STOBIECKI, OSTRÓW, WOJ. POZNAŃSKIE

Samochód półciężarowy

gotów do jazdy sprzeda na korzystnych warunkach „DAKLA“ Automobile, św. Marcin 54 tel. 2141 gw 17468

